

ბუღალტრული უღრიცხვა

ISSN 1512-0805

სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი

№ 1 (312)
იანვარი
2023

საქართველოს კროფსიონალ
ბულაღბერტა და აუდიტორტა ფადარაზია

საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა
და აუდიტორთა ფედერაცია

ბუღალტრული აღრიცხვა

ყოველთვიური სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი
რეფერირდება „ქართულ რეფერირებულ ჟურნალში“

სტუ, ტექნიფორმი ISSN 1512-0775

№ 1 (312)

იანვარი

2023

რედაქტორი ლავრენტი ჭუმბურიძე

გამოცემის რედაქტორი საბა ძაძამია

სარედაქციო კოლეგია: ბაბი ალავერდაშვილი; კონსტანტინე დათიაშვილი;
ნადეჟდა კვატაშიძე; დალი სოლოლაშვილი; რუსუდან ქუთათელაძე;
რევაზ ძაძამია; იზოლდა ჭილაძე.

რედაქცია შეიძლება არ იზიარებდეს ავტორის აზრს. შემოსული მასალები ავტორებს არ
უბრუნდებათ. ავტორები თავად აგებენ პასუხს ფაქტების, ციფრებისა და ციტატების სიზუსტეზე.

შინაარსი

ინფორმაცია ფედერაციიდან	3
-------------------------------	---

ინფორმაცია გულალტარეთა საერთაშორისო ფედერაციიდან (IFAC)

პროფესიონალთა მომზადება მომავლისთვის.

ბუღალტრული კვლევა უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბებისთვის	4
---	----------

პროფესიული სერტიფიცირების პრეტენდენტთა დასახმარებლად

რუბრიკას უძღვება გაცი ალვერდაშვილი

დინამიკური მწკრივები და მცოცავი საშუალოები

მოდული „მმართველობითი აღრიცხვა“	8
---------------------------------------	---

ბაზრის სეგმენტაცია: სტრატეგიული ანალიზისა და პოზიციონირების ინსტრუმენტი

მოდული „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“	15
---	----

არაკომერციული ორგანიზაციები

მოდულები „ბუღალტერი ბიზნესში“, „საქმიანობის შედეგების მართვა“, „ფინანსური ანგარიშგება“, „აუდიტი და მარნმუწებელი მომსახურება“, „საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება“ და „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“	20
--	----

საბა ძაძაშია

მდგრადობის სტანდარტების საბჭოს შექმნის ინიციატივა	30
--	-----------

გლობალური ეკონომიკა კვლავ დასუსტებულია.....	32
--	-----------

ოფიციალური მასალები	34
---------------------------	----

კითხვა-პასუხი	40
---------------------	----

ინფორმაცია გირჟებიდან	48
-----------------------------	----

რედაქციის მისამართი: 380054, ქ. თბილისი
წერეთლის გამზირი №61. ტელ./ფაქსი: 235-01-57; 235-67-56; 235-43-97
რეკვიზიტები: „თი-ბი-სი ბანკი“: ა/ა GE40TB060000007467286 საიდენტიფიკაციო კოდი 203 855 220

ფასი 6 ლარი

დამკაბადონებელი: ნ. ყაველაშვილი
კორექტურა: თ. ცქიტიშვილი

ინფორმაცია ბაფის პროფესიული სერტიფიცირების გამოცდებზე
2023 წლის იანვრის თვეში მონაწილეთა რაოდენობისა და
გამოცდების შედეგების სტატისტიკის შესახებ.

საგამოცდო მოდულების მიხედვით გამოცდების შედეგების ანალიზი
ჟურნალის შემდეგ ნომერში გამოქვეყნდება

მოდული	გავიდა გამოცდაზე	ჩააბარა	ჩაიჭრა	ჩაბარების %
ბუღალტერი ბიზნესში	30	29	1	96%
მმართველობითი აღრიცხვა	36	27	9	75%
ფინანსური აღრიცხვა	67	55	12	82%
ქართული ბიზნეს სამართალი	59	54	5	91%
საქმიანობის შედეგების მართვა	19	15	4	79%
საგადასახადო დაბეგვრა	100	85	15	85%
ფინანსური ანგარიშგება	25	21	4	84%
აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება	22	17	5	77%
ფინანსური მართვა	22	20	2	90%
უმაღლესი ფინანსური მართვა	3	3	0	100%
უმაღლესი აუდიტი და მარწმუნებელი მომსახურება	5	3	2	60%
საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება	14	10	4	71%
სტრატეგიული ბიზნეს ლიდერი	8	7	1	88%
	410	346	64	

პროფესიონალთა მომზადება მომავლისთვის

ბუღალტრული კვლევა უკეთესი
სამყაროს ჩამოყალიბებისთვის

გარი კარნეგი, ლი პარკერი, ევა ცაპურიდუ

2022 წლის 18 ოქტომბერი

ცოდნის კარიბჭეში შემოთავაზებულია **ბუღალტრული აღრიცხვის** უძველესი განმარტების განახლებული ვერსია და ის შეფასებულია, როგორც „**ტექნიკური, სოციალური და მორალური პრაქტიკა, რომელიც ეხება რესურსების მდგრად გამოყენებას და სათანადო ანგარიშვალდებულებას დაინტერესებული მხარეების წინაშე, რათა მოხდეს ორგანიზაციების, ადამიანებისა და ბუნების აყვავება**“. ეს ვერსია უდავოდ წარმოაჩენს ბუღალტრულ აღრიცხვას როგორც მრავალგანზომილებიან ტექნიკურ, სოციალურ და მორალურ პრაქტიკას და არა უბრალო ნეიტრალურ, კეთილსაიმედო, ტექნიკურ პრაქტიკას.

შემოთავაზებაში განხილული იყო, თუ „როგორ განისაზღვრება ბუღალტრული აღრიცხვა დღეს და არის თუ არა ბუღალტრის პროფესიის მიზნისთვის, ღირებულებისა და იდენტურობისთვის ფუნდამენტური ის, რაც განსაზღვრავს ბუღალტრულ აღრიცხვას ხვალ“. აღნიშნული განმარტება „ჩართულია ბუღალტრული აღრიცხვის სრულ განზომილებაში, როგორც გამაძლიერებელი, გამომრიცხავი და გავრცელებული პრაქტიკა, რომელიც გაჩნდა ბოლო ათწლეულებში და ასახავს დისციპლინის მზარდ ინტერდისციპლინურ ორიენტაციას“.

ბუღალტრული აღრიცხვის პედაგოგებისთვის სასწრაფოდ გამოიცა მასალა, „ბუღალტრული აღრიცხვის პედაგოგების საყურადღებოდ: განვითარებადი ბუღალტრული აღრიცხვა და ბუღალტრები უკეთესი სამყაროსთვის. ის გახლავთ **პირველი სერიოზული ნაბიჯი** ბუღალტრული აღრიცხვის, განვითარებისა და უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბებაში წვლილის შეტანის მიზნით. მასალა ამტკიცებდა, რომ: „პროფესიონალ ბუღალტრებმაც და არაბუღალტრებმაც უნდა გააცნობიერონ და გაიგონ ბუღალტრული აღრიცხვის გავლენა ორგანიზაციებზე, ადამიანებსა და ბუნებაზე, რათა დაეხმარონ უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბებაში“. ბუღალტრული კვლევების საფუძვლად გამოყენებულ იქნა მეცნიერებისგან მიღებული განმარტებების შედეგები.

ბუღალტრული აღრიცხვის კვლევა გვეხმარება, გავიგოთ ჩვენი წარსული და აწმყო როგორც ისტორიული, ასევე თანამედროვე კვლევების თვალსაზრისით, რათა საბუღალტრო ცოდნა და პრაქტიკა მდგრადი მომავლის შესაქმნელად გამოვიყენოთ. ის აწვდის ინფორმაციას სწავლებისა და სწავლის შესახებ და ხელს უწყობს ბუღალტრული აღრიცხვის ბუნების, როლების, გამოყენებისა და ზემოქმედების გაგებას მსოფლიოში. ეს გაგება ხელს უწყობს ბუღალტრის პროფესიის შესაძლებლობების განვითარებას, დისციპლინური ურთიერთქმედების და ჩართულობის მეშვეობით პროფესიის არაფინანსური სქემების გაძლიერებულ შეფასებასა და მათ პოტენციურ გამოყენებას, უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბებას.

ბუღალტრული აღრიცხვის სწავლება და ბუღალტრული კვლევა განუყოფელია. ერთი არ უნდა განხორციელდეს ოფიციალური უმაღლესი განათლების კონტექსტში, მეორის გარეშე.

ჩვენ მოვუწოდებთ ბუღალტრის საერთაშორისო პროფესიის წარმომადგენლებს, კვლევა გახადონ ბუღალტრული აღრიცხვის განვითარებაში უფრო ცენტრალური, განსაკუთრებით კი ხელი შეუწყონ მის ხელახლა განვითარებას. გარდა ამისა, ბუღალტრული აღრიცხვის მასწავლებლები შეიძლება გახდნენ უფრო გავლენიანი და გაზარდონ თავიანთი ფასი, სტუდენტებს ასწავლონ ბუღალტრული აღრიცხვის გაგება, წარმოჩენა და გამოყენება, როგორც მრავალგანზომილებიანი ტექნიკური, სოციალური და მორალური პროფესიის, რომელიც სამყაროს გაუმჯობესებაში დაეხმარებათ.

ბუღალტრული აღრიცხვის მკვლევრები მოწოდებულნი არიან, გახდნენ უფრო ინტერდისციპლინარულები თავიანთ კვლევაში, რათა გამოიყენონ სხვა დისციპლინები, რომლებიც თამაშობენ უმთავრეს როლს დიდ გამოწვევებთან და რთულ საკითხებთან მიმართებაში, ადგილობრივ, ეროვნულ, რეგიონულ და საერთაშორისო კონტექსტში. მათ შორის გადაუდებელია: კლიმატის კრიზისი, პანდემიები, მდგრადობა, ადამიანის უფლებები, სიღარიბე და უთანასწორობა, ჩაგვრა და ომი, შიმშილი და საკვების დაუცველობა, წყლის უზრუნველყოფა და მართვა, ლტოლვილთა გლობალური მოძრაობა, ჯანდაცვის უზრუნველყოფა, საცხოვრებელი გარემო და ბიომრავალფეროვნება, მთავრობის კორუფცია და ანგარიშვალდებულება, განათლების შესაძლებლობა და ხელმისაწვდომობა.

1980-იანი წლების დასაწყისიდან შუა პერიოდამდე ჩატარებული სოციოლოგიური და ბუღალტრული კვლევების საფუძველზე, **განათლება ბუღალტრულ აღრიცხვაში ისარგებლებს სტრატეგიულად ორიენტირებული ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი განმარტებით.** ასეთი მკვლევრები ყურადღებას ამახვილებენ ბუღალტრული აღრიცხვის გამაძლიერებელი, გამომრიცხავი და გავრცელებული მახასიათებლების შესწავლასა და უკეთ გააზრებაზე. კერძოდ, ისინი აჩვენებენ, თუ როგორ აისახება ის ადამიანის ქცევაზე, აყალიბებს ორგანიზაციულ და სოციალურ კულტურას და განსაზღვრავს ორგანიზაციულ და სოციალურ ფუნქციონირებასა და განვითარებაზე გავლენას.

პარადოქსია, მაგრამ ფაქტია, რომ საერთაშორისო დონეზე ჩატარებული და გამოქვეყნებული ბუღალტრული კვლევების მოცულობა და მრავალფეროვნება მკვეთრად გაიზარდა ბოლო ოთხი ათწლეულის განმავლობაში. როგორც ჩანს, **ბუღალტრის პროფესია უგულებელყოფს ბუღალტრული კვლევის შედეგებს და მათთან დაკავშირებულ შესაძლებლობებს საზოგადოებრივი ინტერესის წინსვლისა და საზოგადოებისა და ბუნების გასაუმჯობესებლად. ბუღალტრული აღრიცხვის პედაგოგებს და მკვლევრებს, ისევე როგორც პროფესიონალ ბუღალტრებს და პროფესიონალურ ბუღალტრულ ორგანიზაციებს, შეუძლიათ მეტი გააკეთონ თავიანთი სრული პოტენციალის ოპტიმიზაციისთვის და ერთმანეთთან უფრო მეტად დასაკავშირებლად.** სასურველია მეტი ერთობლივი ქმედება და კავშირი ბუღალტერიასა და მისით დაინტერესებული მხარეების საუკეთესო ინტერესებიდან გამომდინარე, საზოგადოებისა და ბუნებრივი გარემოს ჩათვლით.

ამ არახელსაყრელი, გაფართოებული განხეთქილების გადალახვა გადამწყვეტია კოლექტიური ბუღალტრული აღრიცხვის პროფესიისთვის, რათა ოპტიმალური და გავლენიანი წვლილი შეიტანოს უკეთესი მომავლის ჩამოყალიბებაში. უფრო ნათელი რომ გავხადოთ, **ბუღალტრის პროფესიის წარმომადგენლები, მათ შორის, პროფესიონალი ბუღალტრები და პროფესიული ბუღალტრული ორგანიზაციები, ასევე ბუღალტრული აღრიცხვის პედაგოგები და მკვლევრები, მჭიდროდ უნდა იყვნენ ჩართულნი და სტრატეგიულად დაკავშირებულნი ერთმანეთის საქმიანობაში.**

წარსული გამოცდილებიდან გამომდინარე, ჩვენ, ადამიანების, ბუნებისა და პლანეტის უფრო დიდი სიკეთისთვის, ხვალიდან შეგვიძლია შევექმნათ ჩვენი მომავალი. მაგალითად, ახალი საჯარო მენეჯმენტის (NPM) ზემოქმედების ძირითადი საერთაშორისო შეფასება, რომელიც ჩართულია აღრიცხვის ტექნიკისა და პროცესების საშუალებით, დაგვიანებულიც არის და აუცილებელიც. NPM-ის პირობებში, მიზნის გადაადგილების ეფექტის მზარდი და შემაშფოთებელი მტკიცებულება ბიზნესის მოგების/კომერციული შემოსავლის მიმართ საზოგადოებისა და საზოგადოებრივი მომსახურების განსხვავებული დამოკიდებულებაა.

მთელს მსოფლიოში, ბუღალტრული აღრიცხვის დღევანდელი თუ ხვალინდელი სტუდენტები ბუღალტერთა მომავალ თაობას წარმოადგენენ. ეს სტუდენტები ითხოვენ საზოგადოებისა და ბუნების წინაშე მდგარი დიდი პრობლემების დაფასებას. ისინი, სათანადო, მასტიმულირებელი ლიდერობითა და ხელმძღვანელობით, დადებითად რეაგირებენ **ბუღალტერიის მასწავლებლებისა და მკვლევარების, პროფესიული ბუღალტრული ასოციაციებისა და პრაქტიკოსი პროფესიონალი ბუღალტრების მომავალ ინტეგრაციაზე.**

თანამშრომლობის პრეცედენტი არსებობს. 1970-იანი წლების დასაწყისში და 1980-იან წლებში აკადემიური სექტორის ბუღალტრები რეგულარულად აქვეყნებდნენ სტატიებს პროფესიულ ბუღალტრულ ჟურნალებში. კავშირისა და ჩართულობის ეს და სხვა ფორმები გვთავაზობს მომავალი პროფესიის პერსპექტივას, რომელიც ბევრად უფრო აქტიური იქნება ადამიანურ საკითხებთან და მათ მორალურ, სოციალურ, ინსტიტუციურ, ეკონომიკურ და გარემოსდაცვით ასპექტებთან. ამ ფართო ლანდშაფტის განხილვა მოითხოვს **ბუღალტრული აღრიცხვის დისციპლინის ყველა ძირითადი მოთამაშის ურთიერთპატივისცემას და თანამშრომლობას**, თუ ბუღალტერიას სურს გააცნობიეროს თავისი სრული პოტენციალი უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბების საქმეში.

ეს მრავალმხრივი ტექნიკური, სოციალური და მორალური დღის წესრიგი შეიძლება ეფექტურად და ინოვაციურად იქნას გამოყენებული, რათა დაეხმაროს და ადეკვატურად გაუმკლავდეს დიდ გამოწვევებსა და საზოგადოების წინაშე მდგარ გაუგებარ საკითხებს. ცნებამ – „**რიცხვებით მართვა**“ დღეს დიდი გამოყენება მოიპოვა. მკვლევარ სუპიოტის აზრით, „რიცხვებით მართვა უზარმაზარ ძალაუფლებას ანიჭებს მათ, ვინც აყალიბებს ფიგურებს, რადგან ეს ჩაფიქრებულია როგორც ტექნიკური სავარჯიშო, რომელიც არ საჭიროებს ღია დებატებს“ (2017, გვ. 163). თუმცა, როგორც მრავალმხრივი ტექნიკური, სოციალური და მორალური პრაქტიკა, ბუღალტრული აღრიცხვა გაუგებარი ხდება, როდესაც მას მხოლოდ პრაქტიკულ მიმართულებად თვლიან.

მომავალი გლობალური საბუღალტრო კვლევის სტრატეგიისთვის მნიშვნელოვანია ჩვენს მიერ შემოთავაზებული ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი განმარტება. გთავაზობთ ძირითადი კონცეპტუალური კითხვების ჩარჩოს:

- ტექნიკური პრაქტიკა: „როგორ ვაწარმოთ ბუღალტრული აღრიცხვა?“
- სოციალური პრაქტიკა: „რას აკეთებს ბუღალტრული აღრიცხვა?“
- მორალური პრაქტიკა: „რა უნდა გააკეთოს ბუღალტრულმა აღრიცხვამ“ ან „რა არ უნდა გააკეთოს ბუღალტრულმა აღრიცხვამ“

მნიშვნელოვანია, რომ ბუღალტრული აღრიცხვა უფრო მეტ გავლენას ახდენს მსოფლიოსა და ჩვენს ცხოვრებაზე, ვიდრე ბევრი ადამიანი შეიძლება ფიქრობდეს. აღრიცხვის უფრო ფართო, უფრო მკაფიო, უფრო რეალისტური და „თამაშის შემცვლელი“ განმარტება, რომელიც ასახავს დისციპლინას, როგორც „ინსტრუმენტულ სოციალურ და მორალურ პრაქტიკას“ (Carnegie, et al., 2022, გვ. 9) წინ გადადგმული კრიტიკული ნაბიჯია.

კომპლექსურ და რთულ სამყაროში ეს კითხვები გამომწვევით იმისთვის, რომ ბუღალტრული აღრიცხვა გაგებულ იქნეს და შეფასდეს მეტად, ვიდრე ზოგიერთი სავარაუდო ობიექტური წესების გამოყენება. ამის ნაცვლად, ბუღალტრული აღრიცხვა უნდა განხორციელდეს იმ „მიზანშეწონილი“, განხორციელებული, ორგანიზაციული და სოციალური კონტექსტების მრავალფეროვნების გათვალისწინებით, რომელშიც ის მოქმედებს.

ჩვენ მოვუწოდებთ როგორც პროფესიონალ, ისე დამწყებ ბუღალტრებს, თუ სურთ დააკმაყოფილონ მათი სრული პოტენციალი და პასუხისმგებლობა, ბუღალტრულ აღრიცხვას უფრო გლობალურად უყურონ. **კავშირის ეს ნაკლებობა ახლა პროფესიის თანდაყოლილი სისუსტეა.** ეს შესაძლებელია და მართლაც მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს საერთაშორისო პროფესიის ორივე მხარის ლიდერების მიერ, რათა ბუღალტრული აღრიცხვის დისციპლინა უფრო მნიშვნელოვანი გახდეს მომავლის უკეთესი სამყაროს ჩამოყალიბებაში.

დინამიკური მწკრივები და მცოცავი საშუალოები მოდული „მმართველობითი აღრიცხვა“

დინამიკური მწკრივების ანალიზის გამოყენება შესაძლებელია ისტორიული/სტატისტიკური მონაცემების გასაანალიზებლად და მონაცემების ცვლილების ძირითადი ტენდენციისა და სეზონური ცვალებადობების დასადგენად.

ტენდენცია ეხება საერთო მიმართულებას, საიტკენაც მოძრაობს მონაცემები და შესაძლებელია იყოს აღმავალი ან დაღმავალი. სეზონური ცვალებადობა ეხება რეგულარულ ცვალებადობას, რომელიც მონაცემებში ვლინდება გარკვეული პერიოდების განმავლობაში. ეს შეიძლება იყოს ყოველკვირეული ცვალებადობა, რომლის დროსაც გარკვეულ დღეებში გაყიდვები ტრადიციულად უფრო მაღალი ან დაბალია, ვიდრე კვირის სხვა დღეებში, ან შეიძლება იყოს ყოველთვიური ან კვარტალური ცვალებადობა.

ტენდენციისა და სეზონური ცვალებადობის შესახებ არსებული/გამოთვლილი ინფორმაციის გამოყენება შესაძლებელია იმისთვის, რომ განვსაზღვროთ მომავლის პროგნოზები და ამიტომ ამ მეთოდების გამოყენება შესაძლოა ძალიან სასარგებლო იყოს ბიუჯეტის შესადგენად და კომპანიის საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლების პროგნოზირებისთვის.

მცოცავი საშუალოს გამოთვლა

მონაცემთა ნაკრების ძირითადი ტენდენციის დადგენის ერთ-ერთი მეთოდია **მცოცავი საშუალოების გამოთვლის მეთოდი**. თუმცა, ტენდენციის შესაფასებლად შესაძლებელია სხვა მეთოდების გამოყენებაც, როგორიც არის, მაგალითად რეგრესიული ანალიზი. რეგრესიულ ანალიზს ჩვენ უკვე მიუძღვნით ცალკე სტატია (*იხ. 2022 წლის ოქტომბრის თვის ჟურნალი*).

მცოცავ საშუალოს უწოდებენ საშუალოების გარკვეულ მწკრივს, რომელიც გამოითვლება ისტორიული მონაცემების დინამიკური მწკრივების საფუძველზე, როგორც სახელმძღვანელოშიც არის აღნიშნული. მცოცავი საშუალოების გამოყენებით, შესაძლებელია დინამიკური მწკრივებიდან ცვალებადობის „გამორიცხვა“, რის შედეგადაც მივიღებთ მონაცემების უფრო მეტად „გლუვ“ მწკრივს, რომელსაც ტენდენციად მივიჩნევთ.

მცოცავი საშუალოს გამოთვლა შესაძლებელია ნებისმიერი რაოდენობის დროის პერიოდისთვის ანუ ნებისმიერი ხანგრძლივობის ციკლისთვის, მაგალითად სამი თვის მცოცავი საშუალო, შვიდი დღის მცოცავი საშუალო ან ოთხი კვარტლის მცოცავი საშუალო. მცოცავი საშუალოს გამოთვლის ძირითადი პრინციპი ყველა ციკლისთვის ერთნაირია.

ახლა შემდეგი მარტივი მაგალითის მეშვეობით გაჩვენებთ მცოცავი საშუალოს გამოთვლის პროცესს.

შეგროვებულია ყოველთვიური მონაცემები კომპანიის 20X2 წლის გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგების შესახებ.

	იან.	თებ.	მარ.	აპრ.	მაის.	ივნ.	ივლ.	აგვ.	სექ.	ოქტ.	ნოემ.	დეკ.
გაყიდვები \$000	125	145	186	131	151	192	137	157	198	143	163	204

ამ მონაცემების საფუძველზე ჩვენ გამოვიტვლით **სამი თვის (სამთვიანი პერიოდის)** მცოცავ საშუალოს, ვინაიდან ჩვენ ვხედავთ ძირითად ციკლს, რომელიც შეესაბამება სამი თვის ქცევის მოდელს/ნიმუსს (იზრდება იანვრიდან მარტამდე (იანვარი_მარტი), ეცემა აპრილში, შემდეგ იზრდება აპრილიდან ივნისამდე (აპრილი_ივნისი), ეცემა ივლისში და ა.შ.).

გამოცდაზე კითხვაში მითითებული იქნება, დროის რა პერიოდი უნდა გამოიყენოთ ამ ციკლისთვის, რათა მოთხოვნილი საშუალო მნიშვნელობები გამოითვალოს.

1-ელი საფეხური – ცხრილის შედგენა

შევადგინოთ 5-სვეტიანი ცხრილი როგორც ნაჩვენებია ქვემოთ და ამოცანის პირობაში მოცემული მონაცემები შევიტანოთ ცხრილის 1-ელ და მე-2 სვეტში. კერძოდ, ცხრილში შევსებულია პირველი სამი სტრიქონი ამ მონაცემების გამოყენებით.

თვე	გაყიდვები (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მოძრაობა სულ (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო (\$000)	სეზონური ცვალებადობა (\$000)
იანვარი	125			
თებერვალი	145			
მარტი	186			

მე-2 საფეხური – სამი თვის მცოცავი საშუალოს გამოთვლა

შევკრიბოთ (გავაერთიანოთ) პირველი სამი მონაცემი, ჩვენს მაგალითში იქნება იანვრის, თებერვლის და მარტის მონაცემები. საბოლოოდ მივიღებთ 456 -ს ($125+145+186$) = 456 . ეს თანხა შევიტანოთ ჯამური მონაცემების (მე-3 სვეტის) შუაში (ცხრილის შუა სტრიქონში), ამ შემთხვევაში, თებერვლის პირდაპირ. შემდეგ გამოვიტვალოთ ამ თანხის საშუალო მნიშვნელობა, რისთვისაც ეს ციფრი უნდა გავყოთ სამზე (ციფრი, რაზედაც ვყოფთ ჯამურ მონაცემს, იქნება იმ პერიოდების რაოდენობა, რომლებიც ჩვენ დავამატეთ ჯამური მონაცემების (მე-3) სვეტში). ამგვარად ჩვენი სამი თვის მცოცავი საშუალო იქნება $(456 \div 3) = 152$.

თვე	გაყიდვები (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მოძრაობა სულ (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო (\$000)	სემონური ცვალებადობა (\$000)
იანვარი	125			
თებერვალი	145	456=(125+145+186)	(462÷3)=154	
მარტი	186			

საშუალო მნიშვნელობა აუცილებლად უნდა გამოვითვალოთ თითოეული სამთვიანი პერიოდისთვის. ამისათვის საშუალოს გაანგარიშებას გადავითანთ ერთი თვით ქვემოთ. ამიტომ შემდეგი გაანგარიშება მოიცავს თებერვალს, მარტს და აპრილს. ამ სამი თვის მოძრაობის ჯამური ციფრი იქნება $(145+186+131) = 462$, ხოლო საშუალო მნიშვნელობა იქნება $(462 \div 3) = 154$.

თვე	გაყიდვები (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მოძრაობა სულ (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო (\$000)	სემონური ცვალებადობა (\$000)
იანვარი	125			
თებერვალი	145	456=(125+145+186)	(453÷3)=152	
მარტი	186	462=(145+186+131)	(462÷3)=154	
აპრილი	131	468=(186+131+151)	(468÷3)=156	
მაისი	151	474	158	
ივნისი	192	480	160	
ივლისი	137	486	162	
აგვისტო	157	492	164	
სექტემბერი	198	498	166	
ოქტომბერი	143	504	168	
ნოემბერი	163	510	170	
დეკემბერი	204			

გავაგრძელოთ გაანგარიშებები მანამდე, სანამ აღარ დაგვრჩება სამი ელემენტი, რომლებიც უნდა შევკრიბოთ. **შენიშვნა:** თქვენ გეძნებათ იმაზე ნაკლები რაოდენობის საშუალო მნიშვნელობები, ვიდრე ამოსავალი დაკვირვებები გვქონდა, ვინაიდან საშუალოს გამოთვლის პროცესში თქვენ დაკარგავთ საწყის და საბოლოო დაკვირვებებს.

მე-3 საფეხური – ტენდენციის გამოთვლა

სამთვლიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო წარმოადგენს **ტენდენციას**. ჩვენი მაგალითიდან ჩანს მკაფიო ტენდენცია: თითოეული მცოცავი საშუალო \$2,000-ით მეტია, ვიდრე წინა თვის მცოცავი საშუალო. ეს იმაზე მეტყველებს, რომ კომპანიის გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგები თვეში, საშუალოდ, \$2,000-ით იზრდება.

ახლა ამ ტენდენციის გამოყენება შეგვიძლია მომავალი გაყიდვების საბაზო მოცულობების პროგნოზირებისთვის.

მე-4 საფეხური – სეზონური ცვალებადობის გამოთვლა

მას შემდეგ რაც უკვე დავადგენთ ტენდენციას, შეგვიძლია გამოვითვალოთ ნებისმიერი სეზონური ცვალებადობა. შეგვიძლია ვიგულისხმოთ, რომ **სეზონური ცვალებადობა** წარმოადგენს სხვაობას ფაქტობრივ გაყიდვებსა და ტენდენციის (სამი თვის მცოცავი საშუალო) მნიშვნელობას შორის. სეზონური ცვალებადობის გამოთვლა შესაძლებელია **ადიტური** ან **მულტიპლიკაციური** მოდელით.

ადიტური მოდელის გამოყენება:

სეზონური ცვალებადობის გამოსათვლელად უნდა დავუბრუნდეთ ცხრილს და თითოეული გამოთვლილი საშუალოსთვის, საშუალო მნიშვნელობა უნდა შევუდაროთ ამ პერიოდის გაყიდვების ფაქტობრივ მოცულობას.

თვე	გაყიდვები (\$000)	სამთვლიანი პერიოდის მოძრაობა სულ (\$000)	სამთვლიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო (\$000)	სეზონური ცვალებადობა (\$000)
იანვარი	125			
თებერვალი	145	456	152	(145-152)= -7
მარტი	186	462	154	(186-154)= 32
აპრილი	131	468	156	(131-156)= -25
მაისი	151	474	158	(151-158)= -7
ივნისი	192	480	160	(192-160)= 32
ივლისი	137	486	162	(137-162)= -25
აგვისტო	157	492	164	(157-164)= -7
სექტემბერი	198	498	166	(198-166)= 32
ოქტომბერი	143	504	168	(143-168)= -25
ნოემბერი	163	510	170	(163-170)= -7
დეკემბერი	204			

უარყოფითი გადახრა ნიშნავს, რომ ამ პერიოდში ფაქტობრივი მნიშვნელობა ტენდენციამ ნაკლებია, ხოლო დადებითი გადახრის შემთხვევაში, ფაქტობრივი მნიშვნელობა აღემატება ტენდენციას.

ამ მონაცემებიდან შეგვიძლია აშკარად დავინახოთ სეზონური ცვალებადობის სამთვიანი ციკლი. ყველა ციკლში ყოველ პირველ თვეს აქვს -7 ცვალებადობა, ანუ ამ თვის ამონაგები, ჩვეულებრივ, \$7,000-ით ნაკლებია საშუალოზე. ყოველი მეორე თვის ცვალებადობა არის 32, ანუ ჩანს, რომ ამ თვის ამონაგები, ჩვეულებრივ, \$32,000-ით მეტია საშუალოზე. მესამე თვის ცვალებადობა გვიჩვენებს, რომ ყოველი მესამე თვის ფაქტობრივი თანხა \$25,000-ით ნაკლები იქნება საშუალოზე.

იგულისხმება, რომ სეზონური კორექტირების ეს მოდელი/ნიმუში ყოველ სამთვიან პერიოდში განმეორდება მომავალში.

მულტიპლიკაციური მოდელის გამოყენება:

თუ ჩვენ მულტიპლიკაციურ მოდელს გამოვიყენებდით, ცვალებადობები გამოსახული იქნებოდა საშუალო მნიშვნელობის მიმართ **პროცენტებში** და არა აბსოლუტურ მაჩვენებლებში. მაგალითად:

თვე	გაყიდვები (\$000)	სამთვიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო (\$000)	სეზონური ცვალებადობა (\$000)
იანვარი	145	152	$(145/152) = 0.95$
თებერვალი	186	154	$(186/154) = 1.21$
მარტი	131	156	$(131/156) = 0.84$

ეს მონაცემები გვიჩვენებს, რომ 1-ელი თვე, როგორც წესი, შეადგენს ტენდენციის 95%-ს. მე-2 თვე - 121%-ს, ხოლო მე-3 თვე - 84%-ს. მულტიპლიკაციური მოდელი გამოსაყენებლად საუკეთესო მეთოდია იმ შემთხვევაში, როდესაც ტენდენცია იზრდება ან მცირდება დროის გასვლასთან ერთად, ვინაიდან სეზონური ცვალებადობაც შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს.

მიაქციეთ ყურადღება: ადიტურ მოდელში სამი სეზონური ცვალებადობის ჯამი ნულის $(32-25-7 = 0)$ ტოლი უნდა იყოს. თუ ასე არ არის, უნდა დავაკორექტიროთ. მულტიპლიკაციურ მოდელში სამი სეზონური ცვალებადობის ჯამი სამის $(0.95 + 1.21 + 0.84 = 3)$ ტოლი უნდა იყოს. (თუ ეს იქნებოდა 4 თვის საშუალო, 4 სეზონური ცვალებადობის ჯამი იქნებოდა 4 და ა.შ.). ანალოგიურად, თუ ასე არ არის აუცილებელია კორექტირების შეტანა.

ჩვენ მიერ განხილულ მარტივ მაგალითში ტენდენცია გვიჩვენებს, რომ ამონაგების ზრდა ყოველ თვეში ზუსტად \$2,000-ის ტოლია, ხოლო სეზონური ცვალებადობის სურათი ზუსტად ერთნაირია თითოეული სამთვიანი პერიოდისთვის.

ნაკლებად მოსალოდნელია, რომ სინამდვილეში (რეალურ სიტუაციაში) დინამიკურმა მწკრივმა ამგვარი იდეალური შედეგი მოგვცეს.

მე-5 საფეხური – დინამიკური მწკრივების გამოყენება მომავლის პროგნოზირებისთვის

ახლა როდესაც უკვე გამოვითვალეთ ტენდენცია და სეზონური ცვალებადობები, ამ მონაცემების გამოყენება შეგვიძლია მომავლის ამონაგების ალბათური/მოსალოდნელი დონის პროგნოზირებისთვის.

კითხვა:

გამოიყენეთ ზემოთ განხილული მაგალითი და განსაზღვრეთ, რამდენი იქნება 20X3 წლის ივნისის და 20X3 წლის ივლისის თვეების ამონაგების პროგნოზირებული დონე?

ამოხსნა:

დავიწყოთ ტენდენციიდან, შემდეგ გამოვიყენოთ სეზონური ცვალებადობები. ჩვენ გამოვითვალეთ, რომ ზრდის ტენდენცია თვეში \$2,000-ს შეადგენს. ჩვენ მიერ გამოთვლილი ბოლო ციფრი ეხება 20X2 წლის ნოემბერს და შეადგენს \$170,000-ს. თუ ვიგულისხმებთ, რომ ეს ტენდენცია ისეთივე დონეზე შენარჩუნდება, როგორც წინათ იყო, მაშინ 20X3 წლის ივნისის თვის გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგები გაიზრდება \$14,000-ით (\$2,000 ყოველ თვეში შვიდი თვის განმავლობაში). თუ ამ ციფრს დავუმატებთ ნოემბრის თვის შესაბამის ციფრს, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ ტენდენციის საბაზო მნიშვნელობა 20X3 წლის ივნისისთვის იქნება \$184,000 (\$14,000 + \$170,000).

ჩვენ უკვე ვიცით, რომ გაყიდვებისთვის დამახასიათებელია სეზონური ცვალებადობა. სეზონური ცვალებადობის გათვალისწინებით, 20X3 წლის ივნისის თვისთვის გაცილებით უფრო ზუსტ შეფასებას მივიღებთ. მე-4 საფეხურის ცხრილიდან ჩანს, რომ ივნისის ახასიათებს დადებითი ცვალებადობა \$32,000-ის ოდენობის.

ამგვარად, ჩვენ მიერ გამოთვლილი გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგების შეფასება 20X3 წლის ივნისის თვისთვის შეადგენს $\$184,000 + \$32,000 = \$216,000$.

ივლისისთვის, საბაზო ტენდენციის ღირებულება იქნება $\$170,000 + \$16,000 = \$186,000$. 20X3 წლის ივლისის თვისთვის სეზონური ცვალებადობა უარყოფითი სიდიდეა, კერძოდ, - \$25,000. ამგვარად, 20X3 წლის ივლისისთვის გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგების შეფასება არის $\$186,000 - \$25,000 = \$161,000$.

მცოცავი საშუალოების გამოთვლა ლუნი რაოდენობის პერიოდებისთვის

ზემოთ განხილულ მაგალითში ჩვენ გამოვიყენეთ სამთვიანი პერიოდის მცოცავი საშუალო. დავუბრუნდეთ მე-2 საფეხურს და ჩვენ ვნახავთ, რომ საშუალო მნიშვნელობა ნაჩვენებია სამი დაკვირვების შუა მნიშვნელობის პირისპირ. იანვრის, თებერვლის და მარტის პერიოდის შუა წერტილი მდებარეობს თებერვლის დაკვირვების პირისპირ.

როდესაც ჩვენ ვითვლით მცოცავ საშუალოს ლუნი რაოდენობის პერიოდებისთვის. მაგალითად, **ოთხი კვარტლის მცოცავ საშუალოს**, ჩვენ იგივე ძირითად გაანგარიშებებს ვატარებთ, მაგრამ შუა წერტილი იქნება დაკვირვებებს შორის. ზემოთ, მე-4 საფეხურის ცხრილიდან ჩანს, რომ საჭიროა მცოცავი საშუალო განთავსებული იყოს რომელიმე დაკვირვების პირისპირ, რათა შევძლოთ სეზონური ცვალებადობის გამოთვლა. ამიტომ ჩვენ აქაც ისევე ვანგარიშობთ 4 კვარტლის მცოცავ საშუალოს, როგორც ზემოთ, მაგრამ შემდეგ გამოვითვლით მეორე მცოცავ საშუალოს.

ქვემოთ მოცემულ მაგალითში 4 კვარტლის მცოცავი საშუალო ანალოგიურად არის გამოთვლილი, როგორც ზემოთ. პირველი ოთხი დაკვირვების მონაცემი იკრიბება და შემდეგ იყოფა ოთხზე. ოთხი კვარტლის მცოცავი საშუალო პირველი ოთხი კვარტლისთვის შეადგენს 322.50-ს. მომდევნო ოთხ დაკვირვებაზე გადასვლის შედეგად მივიღებთ 327.50-ის ტოლ საშუალოს. ამის შემდეგ შეგვიძლია განვსაზღვროთ ამ

ორი საშუალოს შუა წერტილი, რისთვისაც უნდა შევკრიბოთ ისინი და გავყოთ ორზე. შედეგად მივიღებთ, რომ შუა წერტილი არის $(322.50 + 327.50) \div 2 = 325$. ეს შუა წერტილი წარმოადგენს ჩვენს ტენდენციას, რომელიც ნაჩვენებია 20X8 წლის მე-3 კვარტლის პირისპირ. სხვა დანარჩენი გაანგარიშებებიც ანალოგიურად ტარდება, როგორც ჩვენს საწყის მაგალითშია ნაჩვენები.

წელი	კვარტალი	გაყიდვები (\$000)	4 კვარტალის მოძრაობა სულ (\$000)	4 კვარტალის მცოცავი საშუალო (\$000)	შუა წერტილი (\$000)
20X8	1	300			
	2	420			
			1290 = (300+420+210+360)	(1290÷4) = 322.50	
	3	210			325
			1310 = (420+210+360+320)	(1310÷4) = 327.50	
	4	360			
2009	1	320			

დასკვნა

როდესაც დინამიკური მწკრივების ანალიზის მეთოდს იყენებთ, სიფრთხილე უნდა გამოიჩინოთ. პროგნოზირების აღნიშნული მეთოდი ეყრდნობა შემდეგ დაშვებას: „ის რაც წარსულში მოხდა, კარგი ინდიკატორია იმისა, რაც სავარაუდოდ, მოხდება მომავალში“.

ჩვენს მაგალითში იგულისხმება, რომ გაყიდვებიდან მიღებული ამონაგები, განუსაზღვრელი პერიოდის განმავლობაში, თვეში \$2,000-ით გააგრძელებს ზრდას. თუმცა, თუ განვიხილავთ პროდუქტის სასიცოცხლო ციკლის კონცეფციას, დავინახავთ, რომ ეს არის საკმაოდ გამართივებული და მცდარი დაშვება.

რეალურ ცხოვრებაში, გარემო-პირობებში მიმდინარე ცვლილებებმა (ტექნოლოგიური, სოციალური, ეკოლოგიური, პოლიტიკური, ეკონომიკური და ა.შ.) შესაძლოა სავსებით მოულოდნელად შექმნას განუსაზღვრელობა და, ამის გამო, წარსული დაკვირვებების მიხედვით გამოთვლილი პროგნოზები შესაძლოა არარეალისტური გახდეს და ზოგჯერ, სავსებით არარეალისტურიც კი (როგორიც, არის მაგალითად ომი, პანდემია, მიწისძვრა და სხვ. ფორსმაჟორული სიტუაციები).

სტატია მოამზადა ირლანდიის ACCA-ის საერთაშორისო პროგრამის მმართველობითი აღრიცხვის მოდულის საგამოცდო კომისიის წევრმა

ბაზრის სეგმენტაცია: სტრატეგიული ანალიზისა და კოზიციონირების ინსტრუმენტი მოდული „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“

ამ სტატიაში ყურადღებას გავამახვილებთ ბაზრისა და მომხმარებელთა სეგმენტაციის ბუნებასა და მნიშვნელობაზე, სტრატეგიული ანალიზის ერთ-ერთ ასპექტზე, რომელიც შეტანილია სტრატეგიული ბიზნესლიდერის სასწავლო პროგრამის გ ნაწილში.

სბლ-ის სასწავლო პროგრამის ამ ნაწილის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ასპექტია ფართო სპექტრის შიდა და გარე ფაქტორების განხილვა, რომლებიც გავლენას ახდენს ორგანიზაციის სტრატეგიულ პოზიციაზე და, საბოლოოდ, მის სტრატეგიულ მიმართულებაზე. ერთ-ერთი ასეთი საკითხია ორგანიზაციის ბაზარი და მომხმარებლები (როგორც ამჟამინდელი, ისე პოტენციური), რათა ორგანიზაციამ გაითვალისწინოს მათი განსხვავებული საჭიროებები და უზრუნველყოს, რომ გატარებული მარკეტინგული ღონისძიებები მაქსიმალურად ეფექტიანი და ეფექტური იყოს.

რატომ არის მნიშვნელოვანი ბაზრის სეგმენტაცია?

ბაზრის სეგმენტაცია ორგანიზაციის წარმატებული მარკეტინგული სტრატეგიის საფუძველია. მარკეტინგულ კამპანიებში „ერთი საზომი ყველასთვის“ მიდგომის გამოყენების ნაცვლად ინდივიდუალური მომხმარებლის საჭიროებებზე მორგებული მარკეტინგული პაკეტის გამოყენებამ, ხელი უნდა შეუწყოს უფრო პერსონალიზებული, შესაფერისი და ქმედითი მარკეტინგული გზავნილის განსაზღვრას, რომელიც უფრო ეფექტური იქნება დროის, ფულისა და რესურსების თვალსაზრისით. ორგანიზაციებს, რომლებსაც ესმით, რომ მათ მომხმარებლებს ინდივიდუალური მოთხოვნილებები და საჭიროებები, საკუთარი პრიორიტეტები და ქცევები აქვთ, უკეთესად შეუძლიათ მომხმარებლებთან უფრო მყარი ურთიერთობების დამყარება და, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, უფრო მეტად არის მოსალოდნელი, რომ შეინარჩუნებენ მათ.

ბაზრის სეგმენტაცია და მომხმარებელთა სეგმენტაცია

ბაზრის სეგმენტაცია გულისხმობს ბაზრის სეგმენტებად დაყოფას და ამ სეგმენტებისთვის სხვადასხვა სტრატეგიის შემუშავებას. მაგალითად:

- მარკეტოლოგები ბაზრის სეგმენტაციას იყენებენ დაგეგმვისას (მაგალითად, გამაგრებული სასმელების ზოგიერთი მწარმოებელი ზოგიერთ პროდუქტს სპეციალურად დიეტური სეგმენტისთვის აწარმოებს);
- მედია კომპანიები სეგმენტაციას იყენებენ, როგორც ინსტრუმენტს, რომელიც დაეხმარება მათ მედიის ეფექტურ შესყიდვაში, როგორიც არის, მაგალითად, მოზარდების სამიზნე თამაშების რეკლამების შეძენა ან დღის სატელევიზიო სარეკლამო ადგილების შეძენა პენსიონერებისთვის;

- სადაზღვევო კომპანიების სატელეფონო მომსახურების ცენტრები სეგმენტაციას იმისთვის იყენებენ, რომ დაადგინონ თავიანთი გაყიდვების სცენარებთან ადაპტაციის გზები სხვადასხვა ტიპის მომხმარებლისთვის, ასაკის, სქესის, ინტერესების და ა.შ. მიხედვით;
- საცალო ვაჭრობის კომპანიები სეგმენტაციას იმის დასადგენად იყენებენ, რომელი პროდუქტი რომელი პროდუქტის გვერდით უნდა განათავსონ თავიანთ თაროებზე;
- ფასების დამდგენი განყოფილებები სეგმენტაციას იმის დასადგენად იყენებენ, თუ როგორ უნდა მოხდეს მომხმარებლების მიერ გადასახდელი თანხის ოპტიმიზაცია (მაგალითად, სარკინიგზო კომპანიები, რომლებიც სტუდენტებს ფასდაკლებებს სთავაზობენ ნაკლებად დატვირთულ პერიოდებში სამოგზაუროდ).

მომხმარებელთა სეგმენტაცია ისეთივე ძირითადი ცნებაა, როგორც ბაზრის სეგმენტაცია, გარდა იმისა, რომ ამ შემთხვევაში სეგმენტაციის არეალი შემოიფარგლება მხოლოდ ორგანიზაციის საკუთარი მომხმარებლებით. როგორც წესი, მომხმარებელთა სეგმენტაცია ეფუძნება ორგანიზაციის საკუთარ შიდა მონაცემთა ბაზაში შენახულ მონაცემებს. მომხმარებელთა სეგმენტაცია გულისხმობს ორგანიზაციის მომხმარებელთა ბაზრების დაყოფას ერთგვაროვან ჯგუფებად, რომელთაგან თითოეული განსხვავებულად რეაგირებს ფასებზე, სარეკლამო კამპანიებსა და მარკეტინგული პაკეტის სხვა ელემენტებზე. თითოეული იდენტიფიცირებული მომხმარებლის სეგმენტისთვის უნდა შემუშავდეს სპეციფიკური მარკეტინგული პაკეტი.

ბაზრის სეგმენტაციის სახეები

დემოგრაფიული:

- ასაკი, სქესი, ოჯახური მდგომარეობა;
- შემოსავალი;
- საქმიანობა (პროფესია);
- ეროვნება;
- ეთნიკური ჯგუფი.

ჩვეულებრივ, ეს არის სეგმენტაციის ყველაზე მარტივი ფორმა, რადგან ამ ინფორმაციის შეგროვება მარტივია და შედარებით იაფიც ჯდება. თუმცა, ყველაზე ხშირად ის გამოიყენება სეგმენტაციის სხვა სახეებთან ერთად, რათა უფრო მეტად „დავიწროვდეს“ (შეიზღუდოს) სამიზნე ბაზარი.

ქცევითი:

- პროდუქტის/მომსახურების გამოყენების სიხშირე;
- სავაჭრო/საფირმო ნიშნისადმი ერთგულება;
- ტრანზაქციის ქცევა (მაგალითად, ფასების მიმართ მგრძნობელობა);
- ინტერნეტის მეშვეობით პროდუქტის ყიდვის აქტის ქცევა და ჩვევები.

ქვევითი სეგმენტაცია ორგანიზაციებს ეხმარება იმის გაცნობიერებაში, თუ როგორ ურთიერთქმედებს მომხმარებელი პროდუქტთან/მომსახურებასთან. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ორგანიზაცია უფრო ეფექტურად შეძლებს მათ საჭიროებებზე ორიენტირებას, რადგან ეცოდინება, სავარაუდოდ, როგორ რეაგირებენ ისინი ამა თუ იმ პროდუქტზე/მომსახურებაზე ან მარკეტინგულ გზავნილებზე.

გეოგრაფიული:

- ქვეყანა ან რეგიონი;
- სოფლის ან ქალაქის მაცხოვრებლები.

გარდა იმისა, რომ გეოგრაფიული ნიშნით სეგმენტაცია სეგმენტაციის ერთ-ერთი ძირითადი ფორმაა, ხშირად ბაზრის სეგმენტაციისთვის სწორედ ეს ფორმა შეიძლება იყოს ყველაზე ეფექტური. მომხმარებლის ადგილმდებარეობის გაგება შეიძლება ორგანიზაციას დაეხმაროს მომხმარებლების საჭიროებების შეცნობაში. კულტურული, კლიმატური ან ენობრივი ფაქტორებით გამოწვეული რეგიონული განსხვავებების ცოდნითა და სათანადოდ გააზრებით ორგანიზაცია შეძლებს უფრო მიზანმიმართული მარკეტინგული გზავნილის განსაზღვრას.

ფსიქოგრაფიული:

- სოციალური სტატუსი;
- პიროვნული ნიშან-თვისებები;
- ცხოვრების წესი.

სეგმენტაციის ეს ფორმა მიმართულია მომხმარებელთა ემოციურ ან ფსიქოლოგიურ ქცევაზე: მომხმარებლების დაჯგუფება ხდება მათი ღირებულებების, პიროვნული თვისებების, შეხედულებების, ცხოვრების სტილისა და ინტერესების მიხედვით. შედეგად ორგანიზაცია იძენს სასარგებლო ინფორმაციას მომხმარებელთა საჭიროებებისა და პრიორიტეტების შესახებ. მომხმარებელთა სეგმენტაციის განსაზღვრისას ორგანიზაციები ხშირად აერთიანებენ მომხმარებელთა დემოგრაფიულ და ფსიქოგრაფიულ ანალიზს, რათა უფრო მდიდარი და სრული სურათი მიიღონ თავიანთი მომხმარებლების სეგმენტების შესახებ.

ბაზრის სეგმენტაციის უპირატესობები

მომხმარებლის საჭიროებების დაკმაყოფილება

მომხმარებელთა მთელი რიგი საჭიროებების დაკმაყოფილება შესაძლებელია შედარებით შეზღუდული პროდუქტის/მომსახურების შეთავაზებით, სხვადასხვა წამახალისებელი საშუალებების, სარეკლამო ღონისძიებების ან გარკვეული პროდუქტების/მომსახურებების პაკეტების გამოყენების ხარჯზე. მაგალითად, ციფრული ტელევიზიის მომსახურების პროვაიდერები მომხმარებლებს სთავაზობენ სხვადასხვა პაკეტს და წამახალისებელ პროგრამას, რომლებიც ეფუძნება მომხმარებლების სხვადასხვაგვარ ჩვევებს, პრიორიტეტებსა და ინტერესებს. ძირითადი პროდუქტი/მომსახურება ერთნაირია, მაგრამ მისი შეთავაზება მორგებულია მომხმარებლების სხვადასხვა სეგმენტის საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე. ამგვარი სტრატეგია ხელს უწყობს ამ მომხმარებლებზე უფრო მეტი ყურადღების გამახვილებას და, ცხადია, მათ შენარჩუნებასაც.

მიზნობრივი კომუნიკაცია

მაშინაც კი, თუ ორგანიზაციის პროდუქტის/მომსახურების მახასიათებლები ყველა სეგმენტისთვის იდენტურია, მაინც მნიშვნელოვანია თითოეულ სეგმენტთან მიზანმიმართული და სპეციფიკური მეთოდით კომუნიკაცია. კონკრეტულ სეგმენტზე მორგებული გზავნილი ორგანიზაციას საშუალებას აძლევს, ნათლად გამოყოს ის მახასიათებლები, რომლებიც ყველაზე აქტუალური ან მნიშვნელოვანია თითოეული სეგმენტისთვის (როგორიც არის ფასი, საიმედოობა, ხელმისაწვდომობა და პრესტიჟი). მაგალითად, ავტომობილების მწარმოებელმა კომპანიამ შეიძლება მძღოლების ერთ-ერთი ჯგუფისთვის შეიმუშაოს მარკეტინგული გზავნილი, რომელიც ეხება ავტომობილის მოდელის მწარმოებლურობასა და სიჩქარეს, ხოლო მძღოლების სხვა ჯგუფისთვის განკუთვნილი მარკეტინგული გზავნილი ეხებოდეს ამ ავტომობილის მოდელის საიმედოობას და დიზაინს.

ფოკუსის გაუმჯობესება

ბაზრის სეგმენტაცია ორგანიზაციას ეხმარება ყურადღების კონცენტრაციაში ისეთ საკითხებზე, რომ ზუსტად განსაზღვროს, ბაზრის რომელ სეგმენტებზე სურს კონკრეტული პროდუქტების, მომსახურების ან მარკეტინგული კამპანიების მორგება. ამგვარად, ორგანიზაცია უზრუნველყოფს სწორი, სასურველი სეგმენტის, პროდუქტის ან გზავნილის არჩევას, რაც, შესაბამისად, ინვესტიციიდან ყველაზე დიდი უკუგების მიღების საშუალებას მისცემს მას.

კონკურენტუნარიანობის ამაღლება

ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის ამაღლება შესაძლებელია ბაზრის კონკრეტულ სეგმენტებზე ფოკუსირებითაც, რამაც, ანალოგიურად, უნდა გამოიწვიოს ინვესტიციის უკუგების ზრდა. კონკრეტულ სეგმენტებზე ფოკუსირება და ყველაფრის გამოკვლევა და შესწავლა, რაც ორგანიზაციამ უნდა იცოდეს ამ სეგმენტის შესახებ, იმას ნიშნავს, რომ, სავარაუდოდ, უფრო სწორად განისაზღვრება სამიზნე და, შესაბამისად, მომხმარებლებიც უფრო კმაყოფილები იქნებიან.

მარკეტინგის ეფექტიანობის ამაღლება

მომხმარებელთა დიდი ჯგუფების მცირე ჯგუფებად დაყოფა ორგანიზაციებს უადვილებს მომხმარებლებისა და სამიზნე აუდიტორიის მართვას და, შესაბამისად, შეუძლიათ ძალიან კონკრეტული/სპეციფიკური მარკეტინგული კამპანიების დაგეგმვა, რომელიც მორგებული იქნება ყველაზე შესაფერის ადამიანებზე, ყველაზე შესაფერისი მარკეტინგული არხების მეშვეობით. ნაკლები დრო დაიხარჯება მასობრივ მარკეტინგზე და დრო უმეტეს შემთხვევაში დაიხარჯება იმ მომხმარებლებზე, რომლებსაც არ აინტერესებთ ორგანიზაციის მარკეტინგული გზავნილები.

მომხმარებლების შენარჩუნება

მომხმარებლების სეგმენტაციის გამოყენებით, ორგანიზაციებს შეუძლიათ, სწრაფად განსაზღვრონ ის მომხმარებლები, რომლებიც საჭიროებენ დამატებით ყურადღებას, ის მომხმარებლები, რომლებიც ხშირად „მიდიან“ და ისინი, ვისაც მაღალი პოტენციური ღირებულება აქვთ. მიზანმიმართული მარკეტინგული სტრატეგიების შემუშავებით, რომელიც მომხმარებელთა კონკრეტული ჯგუფის ყურადღებას იპყრობს და ასევე თითოეული კონკრეტული ჯგუფისთვის პოზიტიური გამოცდილების შექმნის შედეგად, უფრო დიდი ალბათობით არის მოსალოდნელი, რომ ორგანიზაცია შეინარჩუნებს სტაბილურ, მყარ ურთიერთობას მომხმარებელთა ჯგუფებთან და, შესაბამისად, შეინარჩუნებს მათ.

დასკვნის სახით

მომხმარებელთა ცალკეული სეგმენტების საჭიროებებისა და მახასიათებლების სიღრმისეულ შესწავლასა და გააზრებას, სავარაუდოდ, გადამწყვეტი მნიშვნელობის ექნება ორგანიზაციების საქმიანობისა და მათი წარმატებისთვის მომავალში, ვინაიდან დღეს ორგანიზაციებს მუშაობა უწევთ სწრაფად და მუდმივად ცვალებად გარემოში, რასაც ძირითადად ინტერნეტეკონომიკა და მისი მასშტაბების განუხრელი გაფართოება იწვევს. ბევრ ორგანიზაციას გადარჩენისთვის დასჭირდება უფრო მეტი ფოკუსირება იმის დადგენაზე, კონკრეტულად რა ღირებულებას ქმნიან ისინი მომხმარებლებისთვის და რა ღირებულება აქვთ კონკრეტულ მომხმარებლებს ორგანიზაციისთვის.

*სტატია მოამზადა სტრატეგიული ბიზნესლიდერის
მოდულის საგამოცდო კომისიის წევრმა*

არაკომერციული ორგანიზაციები

მოდულები „ბუღალტერი ბიზნესში“, „საქმიანობის შედეგების მართვა“, „ფინანსური ანგარიშგება“, „აუდიტი და მარნმუხებელი მომსახურება“, „საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება“ და „სტრატეგიული ბიზნესლიდერი“

1-ელი ნაწილი

ACCA-ის პროფესიული კვალიფიკაციის რამდენიმე საგანში შეიძლება შეგხვდეთ არაკომერციული ორგანიზაციების საქმიანობასა და მათ დაინტერესებულ მხარეებთან დაკავშირებული კითხვები როგორც საწყისი დონის საგნების გამოცდებზე, ისე პროფესიული დონის გამოცდებზე. მართალია, ბიზნესის მართვისა და ორგანიზების ბევრი პრინციპი ამ ტიპის ორგანიზაციებშიც გამოიყენება, მაგრამ არაკომერციულ ორგანიზაციებს მთელი რიგი ისეთი თავისებურებები ახასიათებს, რითაც ისინი განსხვავდება კომერციული ორგანიზაციებისაგან, ანუ იმ სუბიექტებისაგან, რომელთა საქმიანობის მიზანია მაქსიმალური მოგების მიღება (შემდგომში „კომერციული ორგანიზაცია“ – ეკონომიკური თეორიის ტერმინოლოგიით).

ამის მიზეზი ისაა, რომ თანამედროვე საზოგადოებრივი ცხოვრება და საზოგადოებრივი პროგრესი წარმოუდგენელია უკიდურესად მრავალფეროვანი არაკომერციული ორგანიზაციების ჩართულობის გარეშე. ცხადია, პროფესიონალ ბუღალტრებს ამ სექტორშიც, ისევე როგორც კომერციულ (სამეწარმეო) სექტორში, მნიშვნელოვანი როლისა და ფუნქციების შესრულება უწევთ. ამიტომ მიგვაჩნია, რომ ჩვენი სტატია აუცილებლად დაეხმარება კანდიდატებს ამ ტიპის ორგანიზაციების საქმიანობისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ასპექტების შესახებ ნათელი წარმოდგენის შექმნაში და გამოცდებზე, ცალკეულ საგნებში ნასწავლი ცოდნის გარდა, საკუთარ ფართო ერუდიციამე დაყრდნობით, შეძლებენ სცენარში აღწერილ სიტუაციებში გარკვევას და კვალიფიციური პასუხის გაცემას კითხვის მოთხოვნებზე, რომელიც კონკრეტულ სექტორში დასაქმებულ არაკომერციულ ორგანიზაციებთან იქნება დაკავშირებული.

ამ სტატიაში ზემოაღნიშნული მახასიათებლებიდან რამდენიმეს განვიხილავთ. სტატია ორი ნაწილისაგან შედგება. 1-ელ ნაწილში ფართოდ განვიხილავთ არაკომერციული ორგანიზაციების ზოგად მახასიათებლებს, ხოლო მე-2 ნაწილში კონკრეტულად და შედარებით უფრო ღრმად განვიხილავთ საქველმოქმედო ორგანიზაციებს, ვინაიდან საქველმოქმედო ორგანიზაციები არაკომერციული ორგანიზაციების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი და ყველაზე გავრცელებულია ტიპია თანამედროვე ეპოქაში.

1-ელი ნაწილი

რომელ ორგანიზაციებს უწოდებენ არაკომერციულს?

გასაგებად ყველაზე მარტივი იქნებოდა, თუ ვიტყოდით, რომ არაკომერციულია ნებისმიერი ორგანიზაცია, რომლის უშუალო მიზანს არ წარმოადგენს მაქსიმალური მოგების მიღება. თუმცა, ამგვარი განმარტება სწორი არ არის, ვინაიდან ბევრი არაკომერციული ორგანიზაცია ყოველწლიურად იღებს მოგებას და ამავე დროს მოგების მიღებას (მოგების მიღების მიზანს) ღიად ითვალისწინებს თავის ოფიციალურ გეგმაში. ეს ორგანიზაციები ხშირად თავიანთ მოგებას „ნამეტს“ უწოდებენ, მოგების ნაცვლად, მაგრამ ორივე ეს

ტერმინი, მოგებას და ნამეტიც, უბრალო ენით, შეიძლება განიმარტოს, როგორც შემოსავლების მეტობა დანახარჯებზე და მათ შორის განსხვავება მხოლოდ სემანტიკური ხასიათისაა.

არაკომერციული ორგანიზაციები კომერციული ორგანიზაციებისაგან სამი მახასიათებლით განსხვავდება. პირველი, არაკომერციული ორგანიზაციების უმეტესობას არ ჰყავს გარე დამფინანსებლები, აქციონერების სახით, რომლებიც ორგანიზაციის ბიზნესში სარისკო კაპიტალს აბანდებენ. მეორე თავისებურება, რომელიც პირველი მახასიათებლიდან გამომდინარეობს, იმაში მდგომარეობს, რომ ისინი არ ანაწილებენ დივიდენდებს და მათ მიერ მიღებული მოგება (ანუ ნამეტი) ისევ ორგანიზაციაში რჩება, როგორც კაპიტალის დამატებითი წყარო. მესამე, მათი მიზნები, როგორც წესი, მოიცავს სოციალური, კულტურული, საქველმოქმედო, საზოგადოების კეთილდღეობის ამაღლების, ან გარემოს დაცვის საკითხების გარკვეულ ასპექტებს, რაც საბაზრო სისტემის მექანიზმების მეშვეობით მზამზარეულად არ იქმნება და ეფექტურად არ მიეწოდება საზოგადოებას.

არაკომერციული ორგანიზაციები არსებობენ როგორც საჯარო, ისე კერძო სექტორში. საჯარო სექტორის ორგანიზაციების უმეტესობას (მაგრამ არა ყველას) უპირველეს მიზნად დასახული არა აქვს მოგების მიღება და მათი შექმნის მიზანია საზოგადოებრივი კეთილდღეობის უზრუნველყოფა, როგორც ამას ეკონომისტები უწოდებენ. ამაში იგულისხმება ძირითადად ისეთი ტიპის მომსახურებები, რომლებიც სამართლიანი ფასით არ იქნება ხელმისაწვდომი მათთვის, ვისაც სჭირდება მისი გამოყენება (მაგალითად, სამედიცინო მომსახურება, მუზეუმები, ხელოვნების ნიმუშების გალერეები და ტრანსპორტის ზოგიერთი სახეობა), ან საერთოდ არ მიეწოდება საზოგადოებას ბაზრის მეშვეობით (მაგალითად, თავდაცვა და ბაზრებისა და სამეწარმეო საქმიანობის რეგულირება).

კერძო სექტორის არაკომერციული ორგანიზაციების ტიპური მაგალითებია საქველმოქმედო ორგანიზაციების უდიდესი ნაწილი და სხვადასხვა ტიპის საზოგადოებრივი, რელიგიური, საქველმოქმედო ორგანიზაციები და მეცნიერების, კულტურის, განათლების, ჯანდაცვის, სპორტის განვითარებისა და დახმარების ფონდები, ასოციაციები და კავშირები, სამეცნიერო-კვლევითი ფონდები და გარემოს დამცველთა ჯგუფები.

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა

არაკომერციული ორგანიზაცია (გაერთიანებულ სამეფოში) შეიძლება დაფუძნდეს როგორც იურიდიული პირი, ასევე როგორც არაიურიდიული პირი. არაკომერციული ორგანიზაციების ტიპური ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა შეიძლება იყოს:

- ♦ საჯარო სექტორში – სახელმწიფო დეპარტამენტი ან სააგენტო;
- ♦ საჯარო სექტორის ზოგიერთი ორგანიზაცია შეიძლება დაფუძნებული იყოს, როგორც კერძო კომპანია შემლუდული პასუხისმგებლობით, როგორც არის მაგალითად გაერთიანებულ სამეფოში საფინანსო მომსახურების მარეგულირებელი ორგანო, რომელიც, როგორც სახელწოდებიდან ჩანს, არეგულირებს საფინანსო მომსახურებას. მის ფუნქციებში შედის მომხმარებლების დაცვა, დარგის სტაბილურობის უზრუნველყოფა და საფინანსო მომსახურების პროვაიდერებს შორის ჯანსაღი კონკურენციის ხელშეწყობა;
- ♦ კერძო სექტორში არაკომერციული ორგანიზაციები შეიძლება დაფუძნდნენ, როგორც კოოპერატივები, დარგობრივი და პროფესიული საზოგადოებები, გაერთიანებები

(ასოციაციები ან სპეციფიკური ტიპის ერთობლივი ორგანიზაციები, რომლებიც მის წევრებს ეკუთვნის („ერთობლივი ფონდები“), სატრასტო ორგანიზაციები (მინდობილი ქონების მართვის მიზნით შექმნილი ორგანიზაციები), შებენიერი პასუხისმგებლობის კომპანიები, ან უბრალოდ, კლუბის ან კავშირის სახით;

კოოპერატივი ისეთი ორგანიზაციაა, რომელიც სპეციალურად გარკვეული მიზნის მისაღწევად იქმნება, მის წევრებს ეკუთვნის და ხშირად მათი მართვა ხორციელდება შემდეგი პრინციპით „ერთი წევრი, ერთი ხმა“.

სატრასტო ორგანიზაციები (ტრასტები) სპეციალურად გარკვეული მიზნების მისაღწევად იქმნება. დამფუძნებლები ნიშნავენ ნდობით აღჭურვილ პირებს, რათა მათ მართონ ფონდები და უზრუნველყონ ორგანიზაციის მიზნების შესრულება. ბევრი კერძო ფონდი (საქველმოქმედო ორგანიზაციები, რომლებიც ფართო საზოგადოებისგან არ ითხოვენ სახსრებს) ტრასტის სახით არის დაფუძნებული.

ორგანიზაციის დაფუძნება, სადამფუძნებლო დოკუმენტები და მიზნები

ყველა არაკომერციული ორგანიზაცია იქმნება გარკვეული მიზნით, ან შემდეგ დასახავს გარკვეულ მიზნებს და იგულისხმება, რომ ეს ორგანიზაცია ამ მიზნებს მოემსახურება მუდამ, მათი დამფუძნებლების სიცოცხლის ხანგრძლივობის მიუხედავად. დამფუძნებლები თვითონ წყვეტენ, რა სახის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით უნდა დააფუძნონ ორგანიზაცია და შეიმუშავენ წესდებს, სადაც ჩამოყალიბებული იქნება ორგანიზაციის მიზნები და ამოცანები. რა სახის იქნება ორგანიზაციის სადამფუძნებლო საფუძველი, ამას განსაზღვრავს ორგანიზაციის სამართლებრივი ფორმა. თუ იურიდიული პირია, მას ექნება მემორანდუმი და ასოციაციის წესდება, სადაც აღნიშნული იქნება, რომ მომავალში ეს მიზნები, სავარაუდოდ, არ შეიცვლება. არაკომერციულ ორგანიზაციებს, რომლებიც რეგისტრირებული არ არიან იურიდიული პირის სახით, საზოგადოდ, აქვთ წესები/შინაგანაწესი, რაც კავშირის (ასოციაციის) წესდების ეკვივალენტურია.

ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად, ყველა არაკომერციული ორგანიზაციის მიზნებს დამფუძნებლები და მენეჯმენტის საკითხებში მათი ნდობით აღჭურვილი პირები განსაზღვრავენ. თუმცა, კომერციული ორგანიზაციებისგან განსხვავებით არაკომერციული ორგანიზაციების ფართო სტრატეგიული მიზნები დროთა განმავლობაში არ იცვლება.

არაკომერციული ორგანიზაციების მიზნები ხშირად ორგანიზაციის დაფინანსების პრინციპებზეა დამოკიდებული. თუმცა, ამ ფართო სტრატეგიული მიზნების ფარგლებში ორგანიზაციის საქმიანობის ორიენტაცია შეიძლება სრულიად აშკარად შეიცვალოს. მაგალითად, მე-20 საუკუნის 90-იან წლებში ბრიტანეთის ფონდმა „ნოუ-ჰაუმ“, რომელიც გაერთიანებული სამეფოს მთავრობამ განვითარებადი ქვეყნების დახმარების მიზნით დააფუძნა, თავისი საქმიანობის აქცენტი შეცვალა და ცენტრალური ევროპის განვითარებადი ქვეყნების ნაცვლად აფრიკის ქვეყნების დახმარებაზე დაიწყო მუშაობა.

მნიშვნელოვანია კარგად გავიცნობიეროთ, რომ, მართალია, არაკომერციული ორგანიზაციები თავიანთ ძირითად მიზნად მოგების მიღებას არ ისახავენ, მაგრამ ბევრი მათგანის საქმიანობა თვითდაფინანსების პრინციპს ეყრდნობა და, მაშასადამე, ქმნიან მოგებას, რათა არსებობა შეინარჩუნონ და განვითარდნენ. მართალია, მათი საქმიანობა გარკვე-

ულწილად გრანტებსა და სუბსიდიებს ეყრდნობა, მაგრამ მათი დამფინანსებლები გულისხმობენ, რომ ორგანიზაცია, შეძლებისდაგვარად, თვითდაფინანსებით უნდა არსებობდეს.

ვინაიდან შეუძლებელია არაკომერციული ორგანიზაციების საქმიანობის შედეგების შეფასება ტრადიციული სააღრიცხვო კოეფიციენტებით, როგორც არის, მაგალითად გამოყენებული კაპიტალის უკუგების კოეფიციენტი (ROCE), ინვესტიციების უკუგების კოეფიციენტი (ROI) და ა.შ., მათ შესაფასებლად ხშირად სხვა მაჩვენებლებს იყენებენ. მაგალითად, არაკომერციული ორგანიზაციების უდიდესი ნაწილი ისეთ მაჩვენებლებს იყენებს, რომლითაც ორგანიზაციის საქმიანობა შეფასდება შემდეგი კუთხით:

- ♦ **ეფექტიანობა** – ორგანიზაციის მიზნების მიღწევის ხარისხი;
- ♦ **ეკონომია** – ორგანიზაციის უნარი, ოპტიმალურად გამოიყენოს თავისი საწარმოო რესურსები (ამ მიზნით ხშირად დანახარჯების შეფასება ხდება);
- ♦ **ეფექტურობა** – ორგანიზაციის „შედეგი“ (მომსახურება და ა.შ.) მოხმარებული რესურსის ერთეულზე.

მომსახურების დარგის ბევრი ორგანიზაცია იყენებს „დახარჯული ფულის ეფექტურობის“ მაჩვენებლებს, რომელთა გამოყენებით შესაძლებელია მიღწეული შედეგების შეფასება დასახულ მიზნებთან შედარებით. როდესაც ორგანიზაცია ანგარიშვალდებულია საზოგადოების წინაშე, მისი საქმიანობის შედეგების მაჩვენებლები შეიძლება ქვეყნდებოდეს კიდეც (რაც ბევრი იურისდიქციის სავალდებულო მოთხოვნაც კი არის დღეს), რათა თვალსაჩინო გახდეს, რომ ორგანიზაციის სახსრები, დანახარჯების თვალსაზრისით, ეფექტურად იყო გამოყენებული.

მნიშვნელოვანია, რომ გამოცდაზე კარგად დაუკვირდეთ საგამოცდო კითხვის შინაარსს, გამომცდელის მიერ სცენარში გათვალისწინებულ „გასაღებს“ და გაიგოთ, გამომცდელის მიერ კითხვაში მოცემული სხვადასხვა ინფორმაციიდან რომელია ორგანიზაციისთვის მნიშვნელოვანი, რომელია ორგანიზაციის სახელმძღვანელო პრინციპები და ამის საფუძველზე შეაფასოთ ორგანიზაციის საქმიანობის შედეგები, შესაფერისი მაჩვენებლებით.

მართვა

არაკომერციული ორგანიზაციების მართვის სტრუქტურა, გარკვეულწილად, კომერციული ორგანიზაციების მართვის სტრუქტურას ჰგავს, თუმცა ბოგიერთი ორგანოსა და ორგანიზაციის მუშაკის თანამდებობას შეიძლება განსხვავებული სახელწოდება ჰქონდეს.

როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიებს მართავს დირექტორთა საბჭო, რომელიც აღმას-რულებელი და არააღმასრულებელი დირექტორებისაგან შედგება, ბევრ არაკომერციულ ორგანიზაციასაც მართავს საბჭო ან გამგეობა, რომელსაც ევალება ორგანიზაციის სადამფუძნებლო მიზნების მკაცრად დაცვა.

თანამედროვე ეპოქაში გარკვეული თანხვედრაა მიღწეული კომპანიებისა და არაკომერციული ორგანიზაციების მართვის მეთოდებში, კერძოდ, კერძო სექტორშიც სულ უფრო მეტად მკვიდრდება არააღმასრულებელი დირექტორების მომსახურებაზე დაყრდნობის პრაქტიკა, რომლებიც საზედამხედველო ფუნქციებით არიან აღჭურვილნი (ამას მოითხოვს კორპორაციული მართვის კოდექსი) და პროფესიონალი აღმასრულებელი მუშაკების ჩართულობა ბიზნესის ყოველდღიური მართვის პროცესში.

მე-2 ნაწილი

საქველმოქმედო ორგანიზაციები

საქველმოქმედო ორგანიზაციები იქმნება ზოგადი ან კონკრეტული საქველმოქმედო მიზნებისთვის.

საქველმოქმედო ორგანიზაცია არაკომერციული ორგანიზაციების ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული ტიპია. თუმცა, მიზნების დიდი მრავალფეროვნების მიუხედავად, საქველმოქმედო ორგანიზაციებს რამდენიმე განსხვავებული თავისებურება ახასიათებს:

- ♦ საქველმოქმედო ორგანიზაციების დაარსების მიზანია რაიმე ტიპის სარგებლის მოტანა მხოლოდ საზოგადოების გარკვეული ჯგუფებისთვის;
- ♦ ვინაიდან საქველმოქმედო ორგანიზაციების მიზნები საქველმოქმედოა და არა კომერციული, მათ, ბევრ იურისდიქციაში, შეუძლიათ, თავის სასარგებლოდ თვითონ აირჩიონ გადასახადის გადახდის რეჟიმი და ამიტომ უნდა დარეგისტრირდნენ მარეგულირებელ ორგანოსთან;
- ♦ მათი საქმიანობა შეზღუდულია მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დადგენილ ნორმატივებით;
- ♦ მათი საქმიანობა და მიზნების მიღწევა ეყრდნობა საზოგადოების ან ბიზნესის (ბიზნესმენების) მხარდაჭერას;
- ♦ იმისათვის, რომ ფინანსური არსებობა შეინარჩუნონ, მათი პერსონალი: მენეჯერები და სხვა მუშაკები, ძირითადად, საზოგადოებრივ სანდოებზე (ანაზღაურების გარეშე) მუშაობენ.

საქველმოქმედო საქმიანობა

გაერთიანებულ სამეფოში საქველმოქმედო ორგანიზაციების საქმიანობას ამჟამად არეგულირებს 2022 წლის თებერვალში მიღებული აქტი „საქველმოქმედო ორგანიზაციების“ შესახებ, სადაც საკმაოდ ფართოდ არის დახასიათებული, თუ რა მიიჩნევა საქველმოქმედო საქმიანობად და რის გაკეთება ეკრძალებათ საქველმოქმედო ორგანიზაციებს. აღნიშნული კანონით გათვალისწინებული საქმიანობის სახეების დიდი ნაწილი სხვა მრავალი ქვეყნის კანონმდებლობითაც საქველმოქმედო საქმიანობად მიიჩნევა. ამ კანონის თანახმად საქველმოქმედო საქმიანობას განეკუთვნება:

- ♦ სიღარიბესთან „ბრძოლა“ – სიღარიბის აღკვეთა ან შემსუბუქება;
- ♦ განათლების განვითარება/გაუმჯობესება;
- ♦ რელიგიის განვითარება;
- ♦ ჯანდაცვის განვითარება ან ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება;
- ♦ სამოქალაქო საზოგადოების განვითარება;
- ♦ ხელოვნების, კულტურის, ისტორიული ძეგლების, მემკვიდრეობის განვითარების ხელშეწყობა და გაუმჯობესება;

- ♦ სამოყვარულო სპორტის პროპაგანდა და მისი განვითარების ხელშეწყობა;
- ♦ ადამიანთა უფლებების გაუმჯობესება, კონფლიქტების მოგვარება, ან რელიგიური ან რასობრივი ჰარმონიისა და თანასწორობის ხელშეწყობა;
- ♦ გარემოს დაცვის განვითარება ან გაუმჯობესება;
- ♦ იმ ადამიანთა დახმარება და ცხოვრების პირობების შემსუბუქება, რომელთაც ეს ესაჭიროებათ: მაგალითად, ახალგაზრდების, ასაკიანი ადამიანების, ავადმყოფების, შრომისუნარო პირთა, ფინანსურად გაჭირვებულების და ა.შ.
- ♦ ცხოველების კეთილდღეობის გაუმჯობესება;
- ♦ სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების ან პოლიციის, სახანძრო-სამაშველო ან სასწრაფო დახმარების მომსახურების გაუმჯობესება;
- ♦ სხვა მიზნები, რომლებიც ამჟამად საქველმოქმედო მიზნებად არის აღიარებული და ნებისმიერი ახალი საქველმოქმედო მიზანი, რომელიც სხვა საქველმოქმედო მიზნების მსგავსია.

საქველმოქმედო ორგანიზაციების საქმიანობას ინგლისსა და უელსში არეგულირებს ქველმოქმედების კომისია, რომელიც მდებარეობს ლივერპულში და თვითონაც არაკომერციული ორგანიზაციაა. ცხადია, სხვადასხვა ქვეყნის კანონმდებლობით საქველმოქმედო საქმიანობას განსხვავებული საქმიანობები განეკუთვნება. თუმცა, ზემოთ ჩამოთვლილი საქმიანობების უდიდესი ნაწილი, სავარაუდოდ, ყველგან საქველმოქმედოდ მიიჩნევა, რადგან ისინი იშვიათად არის დაკავშირებული კომერციული ორგანიზაციების საქმიანობასთან.

ამჟამად მოქმედი საქველმოქმედო ორგანიზაციები მნიშვნელოვნად განსხვავდებიან სიდიდით, მიზნებითა და საქმიანობის მასშტაბებით. ზოგიერთი საქველმოქმედო ორგანიზაცია საერთაშორისო მასშტაბისაა, ხოლო ათასობით და ათიათასობით საქველმოქმედო ორგანიზაცია ადგილობრივია და მათ საზოგადოებრივ საწყისებზე მართავენ. საქველმოქმედო ორგანიზაციას არ ეკრძალება კომერციული საქმიანობა, იმ პირობით თუ ამგვარი საქმიანობა სრულად მოემსახურება ორგანიზაციის მიზნების მიღწევას. მაგალითად, ბრიტანეთის კარდიოლოგიური ფონდი, წითელი ჯვარი და ზოგიერთი სხვა ორგანიზაცია დაფინანსებას იღებს საკუთარი საცალო ვაჭრობის მაღაზიების ქსელიდან. ეს მაღაზიები მომგებიანია, მაგრამ თუ სავაჭრო ქსელი იურიდიულ პირად იქნებოდა დარეგისტრირებული, მაშინ კომპანიას ექნებოდა ოფიციალური შეთანხმება, რომ მთელი წლიური მოგება ქსელს საქველმოქმედო ორგანიზაციისთვის უნდა გადაეცა.

საქველმოქმედო ორგანიზაციები, რომლებსაც ძვირადღირებული გრძელვადიანი აქტივები აქვთ, მაგალითად, უძრავი ქონება, როგორც წესი, ამ აქტივების საკუთრების უფლებას გადასცემენ სხვას, დამოუკიდებელ ორგანიზაციებს (მინდობილ მესაკუთრეს), ე.წ. ტრასტებს, რომელთაც მინდობილი აქტივების იმგვარად გამოყენება ევალებათ, რომლებიც ასახავს საქველმოქმედო ორგანიზაციის მიზნებს.

მინდობილ მესაკუთრეს მიწის იჯარით გაცემის უფლება აქვს, თუ იჯარის პირობები აკმაყოფილებს ქველმოქმედების კომისიის მიერ დადგენილ მოთხოვნებს.

ორგანიზაციული ფორმა, წესდება და მიზნები

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, საქველმოქმედო ორგანიზაციები ყოველთვის იქმნება კონკრეტული საქველმოქმედო მიზნებისთვის. დროთა განმავლობაში ეს მიზნები შეიძლება გაფართოვდეს, ან შეიცვალოს, იმ პირობით თუ ორგანიზაციის ძირითადი მიზანი (ორიენტაცია) არ შეიცვლება. ფედერალური საერთაშორისო ორგანიზაცია „ოქსფემი“ თავდაპირველად (1942 წელს) დაფუძნდა, როგორც ოქსფორდის კომიტეტი – შიმშილობის წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით ღონისძიებების გასატარებლად. მისი თავდაპირველი მიზანი იყო საქმიანობის წარმართვა საბერძნეთში. დღეს ეს ორგანიზაცია შიმშილობის საწინააღმდეგო ღონისძიებებს ატარებს მთელი მსოფლიოს მასშტაბით.

საქველმოქმედო ორგანიზაციის წესდება, საზოგადოდ, წესების სახით არის ჩამოყალიბებული. ხშირად წესდებიდან ჩანს, რისი გაკეთება შეუძლია ან არ შეუძლია ორგანიზაციას. საქველმოქმედო ორგანიზაციები თავიანთ საქმიანობას გეგმავენ და აკონტროლებენ ეფექტიანობის, ეკონომიისა და ეფექტურობის მაჩვენებლების მეშვეობით. ისინი ხშირად აქვეყნებენ, ორგანიზაციის საქმიანობის შედეგებს რათა დაარწმუნონ საზოგადოება, რომ საქმიანობა, რომელსაც ისინი მხარს უჭერენ, ეფექტიანად ემსახურება საქველმოქმედო, კეთილშობილურ მიზნებს.

მართვა

საქველმოქმედო ორგანიზაციების უმეტესობას მართავს საბჭო, რომელიც მთლიანად საზოგადოებრივ საწყისებზე მომუშავე პირებისაგან შედგება. ამ ტიპის მმართველი ორგანო თითქმის შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიების არააღმასრულებელი დირექტორების ეკვივალენტურია. საბჭოს ევალება კონკრეტული გზების დასახვა ორგანიზაციის გრძელვადიანი სტრატეგიის შესაბამისად და ორგანიზაციის მიზნების შესრულება.

დროთა განმავლობაში ეს მიზნები შეიძლება შეიცვალოს იმ გარემო პირობებში მომხდარი ცვლილებების შესაბამისად, სადაც ორგანიზაცია საქმიანობს. „ბარნარდოსი“ არის ბავშვთა საქველ-მოქმედო ორგანიზაცია, რომელიც თავდაპირველად დაფუძნდა, როგორც „ბარნარდოსის“ სახლი, ობოლ ბავშვთა თავშესაფარი.

II მსოფლიო ომის შემდეგ ვითარდებოდა საზოგადოების კეთილდღეობის გაუმჯობესების მომსახურება და სულ უფრო მეტი ოჯახი გამოთქვამდა სურვილს, ეშვილათ ობოლი ბავშვები. შესაბამისად, თანდათან საჭირო აღარ იყო ბავშვთა საცხოვრებელი პირობებით უზრუნველყოფა და წინა პლანზე წამოიწია ბავშვთა კეთილდღეობის გაუმჯობესების სხვა ტიპის მომსახურებამ. შედეგად, საქველმოქმედო ორგანიზაცია „ბარნარდოსმა“ შეცვალა ბავშვთა კეთილდღეობაზე ზრუნვის გზები.

ადგილობრივი საქველმოქმედო ორგანიზაციების საქმიანობა შედარებით უფრო მცირერიცხოვანი მოსახლეობის შემოწირულებებზეა დამოკიდებული, ამიტომ, აუცილებელია, რომ ეს ორგანიზაციები მუდმივად ითვისანსინებდნენ, მათი მხარდამჭერები გააგრძელებენ თუ არა მათ დაფინანსებას იმ დონეზე, რაც საკმარისი იქნება ორგანიზაციის უწყვეტი საქმიანობის უზრუნველსაყოფად.

ყველა საქველმოქმედო ორგანიზაციას საკუთარი, განსხვავებული სტრატეგია აქვს და განსხვავებულ საოპერაციო რისკებს აწყდება, რაც ორგანიზაციის საბჭომ უნდა გაითვალისწინოს თავისი გეგმების შემუშავებისა და განხორციელებისას. საერთაშორისო მასშტაბის დახმარების მიზნების მქონე საქველმოქმედო ორგანიზაციები ექვემდებარებიან ქვეყნისა და საგალუთო რისკებს, ამიტომ მათ გეგმებში გათვალისწინებული უნდა იყოს იმ ქვეყნების ადგილობრივი პირობები, რომლის მოსახლეობასაც უნევენ მომსახურებას. ცხადია, ამ ქვეყნებიდან ბევრში შეიძლება არასტაბილური პოლიტიკური სიტუაცია იყოს.

საქველმოქმედო ორგანიზაციების საოპერაციო რისკები იმის გამო წარმოიშობა, რომ ორგანიზაცია მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული მოხალისე (ანამბლურების გარეშე) მომუშავეებზე, მათ შორის იმაზეც, თუ რა დონეზეა შესაძლებელი მათ მუდმივ მხარდაჭერაზე დაყრდნობა, ასევე შიდა კონტროლისთვის დამახასიათებელი პრობლემების გამო. მაგალითად, ბევრი საქველმოქმედო ორგანიზაცია თავის მალაზიებში ანამბლურების გარეშე ამუშავენ პენსიონერებს, მაგრამ, სადავოა, პენსიონერების მომავალი თაობაც მოისურვებს თუ არა ამის გაკეთებას უსასყიდლოდ.

ვინაიდან ბევრ საქველმოქმედო ორგანიზაციას აქვს გარკვეული საოპერაციო ხარჯები, რაც აუცილებელია მათი მიზნების მისაღწევად, ხშირად ძნელია ან შეუძლებელი, რომ საზოგადოებრივ საწყისებზე მომუშავე პირები შეცვალონ სრულ ან ნაწილობრივ განაკვეთზე მომუშავე პერსონალით.

რისკები ასევე წარმოიშობა სოციალური გარემოს ზემოქმედებითაც, კერძოდ, კრიზისის პერიოდში. ამ დროს ადამიანებს შეიძლება ნაკლებად სურდეთ სხვისი დახმარება, რადგან მათი თავისუფალი შემოსავლები მცირდება.

დასკვნის სახით

ვიმედოვნებთ, რომ სასარგებლო ინფორმაცია მიიღეთ არაკომერციული ორგანიზაციების, მათ შორის საქველმოქმედო ორგანიზაციებისა და მათი საქმიანობის თავისებურებების შესახებ. შენიშვნა: იკითხეთ. იკითხეთ ფინანსური პრესა, რათა მუდამ საქმის კურსში იყოთ იმასთან დაკავშირებით, რა ხდება მსოფლიოში საზოგადოების ამ მნიშვნელოვან სექტორში, დღითიდღე რამდენად მრავალფეროვანი ხდება არაკომერციული ორგანიზაციების საქმიანობა და როგორ იზრდება მათი როლი და მნიშვნელობა საზოგადოების პროგრესის უზრუნველყოფის საქმეში.

ახლა კი გთავაზობთ რამდენიმე მარტივ ტესტს, რათა შეამოწმოთ, როგორ გაიგეთ სტატიის 1-ელ და მე-2 ნაწილებში განხილული საკითხები.

შეამოწმეთ თქვენი ცოდნა შემდეგ კითხვებზე პასუხის გაცემით.

1. რა მაჩვენებლების გამოყენება შეუძლია თავისი საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად შიმშილობის წინააღმდეგ მებრძოლ საქველმოქმედო ორგანიზაციას?

პასუხი:

- ◆ შემოწირულებების სახით მიღებული შემოსავალი და წლიდან წლამდე შემოსავლებში მომხდარი ცვლილებები;

- ◆ შემოსავალი წყაროების მიხედვით – პირადი შემოწირულებები, კორპორაციული შემოწირულებები და ა.შ.
- ◆ ორგანიზაციის მიერ მოწყობილი კამპანიებიდან მიღებული შემოსავლები, მაგალითად სატელევიზიო რეკლამა, საგაზეთო სარეკლამო განცხადებები, კონკრეტულ კრიზისულ სიტუაციებთან დაკავშირებული მოწოდებები და შემოწირულებების კონვერტები;
- ◆ დანახარჯების „ლოკალიზების“ ღონისძიებები, როგორც არის, მაგალითად, მმართველობითი ხარჯები და სხვა საოპერაციო ხარჯები (ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რადგან საქველმოქმედო ორგანიზაციას აუცილებლად გააკრიტიკებენ, თუ შემოსავლების დიდ ნაწილს მათი ადმინისტრაციული ხარჯები „შთანთქმებს“);
- ◆ კომერციული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი;
- ◆ საზოგადოებრივ საწყისებზე დასაქმებულთა რიცხოვნობა;
- ◆ სიკვდილიანობისა და ავადმყოფობის მაჩვენებლების ცვლილებები იმ რეგიონებში, სადაც ორგანიზაციამ დახმარება გასწია.

2. რატომ ეხმარებიან ადამიანები საქველმოქმედო ორგანიზაციას?

პასუხი:

შესაძლებელია მრავალი მოტივის დასახელება, რის გამოც ადამიანები საქველმოქმედო ორგანიზაციებს ეხმარებიან შემოწირულებით. ისეთ საქველმოქმედო ორგანიზაციებს, რომლებიც აფინანსებენ სხვადასხვა დაავადების, მაგალითად, სიმსივნის კვლევას, ბევრი ადამიანი იმიტომ ეხმარება, რომ მათ ან მათი ოჯახის წევრებს პირადად ჰქონდათ ეს დაავადება და ახლა სურთ, რომ, მადლიერების ნიშნად, რაღაც მაინც დაუბრუნონ იმათ, ვინც მას ეხმარებოდა.

შეიძლება ამგვარი დახმარებისთვის წმინდა ფინანსური მოტივიც არსებობდეს – შეიძლება ვიღაცას პირადი სარგებლის მიღება სურდეს შემოწირულების გაცემიდან, რადგან საქველმოქმედო შემოწირულებების უმეტესობა ამცირებს საგადასახადო ვალდებულებებს.

ზოგიერთი ამას იმიტომ აკეთებს, რომ მიაჩნია, ამით საზოგადოების მოლოდინს გაამართლებს, ან უბრალოდ იმიტომ, რომ სურთ მეგობრებისა და ოჯახის წევრების საქციელის მიბაძვა.

ზოგჯერ ქველმოქმედების მოტივი ძალიან მარტივია, ამგვარი საქციელი ბევრ ადამიანს სიამოვნებას ანიჭებს ან უბრალოდ, სურს რომ მისი სახელი სხვა ადამიანების გვერდით მოხვდეს და საზოგადოების აღიარება მოიპოვოს, როგორც „ქველმოქმედმა“.

3. საქველმოქმედო ორგანიზაცია სპორტულ-გამაჯანსაღებელ საშუალებებს სთავაზობს ინვალიდებს თავის კლუბში. ორგანიზაციის მმართველ საბჭოს სურს, რომ კლუბის შენობებისა და მიწის ნაკვეთის მართვის ფუნქციების შესრულება სხვა, სპეციალურ ორგანიზაციას გადასცეს (აუტოსტრინგი).

რა პირობები შეიძლება წაუყენოს საქველმოქმედო ორგანიზაციის მმართველმა საბჭომ მომსახურე ორგანიზაციას?

პასუხი:

საბჭომ უნდა უზრუნველყოს იმის გარანტია, რომ:

- ♦ მისი შენობების/ბიზნესის კომერციულ ღირებულებას შეაფასებს კვალიფიციური პროფესიონალი შემფასებელი;
- ♦ საიტარო ქირა სათანადოდ იქნება განსაზღვრული, რათა საიტარო ქირით მიღებული შემოსავალი სულ მცირე იმდენი მაინც იყოს, რამდენიც კლუბის არსებული ღონისძიებებიდან მიიღება და ორგანიზაცია ყველა ზომას მიიღებს იმისთვის, რომ მაქსიმალურად მაღალი საიტარო ქირა დააწესოს;
- ♦ მოიტარე ხელს მოაწერს შეთანხმებას იმის თაობაზე, რომ დაიცავს საქველმოქმედო ორგანიზაციის წესებს და ასევე ნებისმიერ შეთანხმებას, რომელიც ეხება მიწის საკუთრების უფლებას;
- ♦ საქველმოქმედო ორგანიზაციის კუთვნილ ქონებას არ გამოიყენებენ ისეთი მიზნებისთვის, რომლებიც საქველმოქმედო ორგანიზაციის მიზნებსა და ამოცანებს ეწინააღმდეგება;
- ♦ იჯარასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პირობა მისაღები იქნება შემდგომში მისი ქვეიჯარით გაცემისთვისაც, ან ქონების ქვეიჯარით გაცემა მოიტარეს აეკრძალება იჯარის ხელშეკრულებით;
- ♦ მოიტარე სათანადოდ შერჩეული პიროვნება უნდა იყოს.

სტატიის თავდაპირველი ვერსია უკანასკნელად
განახლდა 2022 წლის აპრილში

მდგრადობის სტანდარტების საბჭოს შექმნის ინიციატივა

IFRS Foundation-მა წამოაყენა ინიციატივა, შეიქმნას მდგრადობის სტანდარტების საბჭო (SSB) შექმნის ინიციატივა, რომლის ამოცანაც მდგრადობის გლობალური ანგარიშების სტანდარტის შემუშავება იქნება. ეს წინადადება გაკეთდა ინვესტორების, მარეგულირებლებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეების მხრიდან მდგრადობის ანგარიშების სტანდარტებზე მზარდი მოთხოვნის საპასუხოდ.

ახალი საბჭო იმუშავებს IFRS-ის ფონდის მმართველობითი სტრუქტურის ქვეშ და დაეფუძნება კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების (TCFD) სამუშაო ჯგუფის მიერ წარსულში ჩატარებულ სამუშაოს. SSB პასუხისმგებელი იქნება მდგრადობის გლობალური ანგარიშების სტანდარტის შემუშავებასა და შენარჩუნებაზე, ასევე - ფინანსური ანგარიშების არსებულ მოთხოვნებთან მათ შესაბამისობაზე.

ინიციატივას მხარი დაუჭირეს სხვადასხვა დაინტერესებულმა მხარეებმა, მათ შორის ინვესტორებმა, სტანდარტების შემქმნელებმა და პოლიტიკოსებმა. თუმცა, გაჩნდა გარკვეული შეშფოთება სტანდარტის პოტენციური სირთულისა და პოტენციური ტვირთის შესახებ, რომელიც შესაძლოა ანგარიშის მომზადება აღმოჩნდეს კომპანიებისთვის.

IFRS ფონდი თვლის, რომ მდგრადობის ანგარიშების გლობალური სტანდარტი აუცილებელია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ კომპანიებმა შეძლონ თავიანთი მდგრადობის შესახებ ანგარიშის მომზადება გამჭვირვალედ და თანმიმდევრულად. ეს სულ უფრო მნიშვნელოვანია ინვესტორებისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის, რომლებსაც სურთ კომპანიის მდგრადობის მტკიცებულება იხილონ.

„შემოთავაზებული SSB-ის მისიაა შეიმუშაოს მდგრადობის ანგარიშების სტანდარტი, რომელიც გადანყვეტილების მისაღებად სასარგებლო ინფორმაციას მიაწვდის ინვესტორებს, კრედიტორებს და დაინტერესებულ მხარეებს“, - განაცხადა IFRS Foundation Trustees-ის თავმჯდომარემ - ერკი ლიკანენმა.

მისი თქმით:

„შემოთავაზებული სტანდარტი დაეყრდნობა სტანდარტების არსებულ დამდგენთა და სხვათა მიერ მდგრადობასთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან მუშაობას და დაეხმარებოდა ინვესტიციების მიმართ მდგრადი და გამძლე ეკონომიკური საქმიანობის გადაუდებელ გლობალურ საჭიროებას“.

შემოთავაზებული SSB იმუშავებს როგორც დამოუკიდებელი სტანდარტების დამდგენი ორგანო IFRS Foundation-ის მმართველობითი სტრუქტურის ქვეშ. IASB და SSB მჭიდროდ ითანამშრომლებენ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მდგრადობის ანგარიშგებას შორის თანმიმდევრულობის უზრუნველსაყოფად.

IFRS-ის ფონდმა წამოიწყო საჯარო კონსულტაცია ამ ინიციატივასთან დაკავშირებით, რომელიც გაგრძელდება 2023 წლის 31 მარტამდე. SSB-ის შექმნის შესახებ საბოლოო გადანყვეტილების მიღებას ფონდი 2023 წლის ბოლომდე გეგმავს.

IFRS Foundation-ის მიერ შემოთავაზებული ახალი საბჭო უზრუნველყოფს გლობალურად აღიარებულ ჩარჩოს შექმნას მდგრადობის ანგარიშგებისთვის

ერკი ლიკანენი
IFRS Foundation Trustees-ის თავმჯდომარე

და წაახალისებს უფრო მეტ კომპანიას, განახორციელონ ანგარიშგება გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის (ESG) შესახებ. საბჭოს შექმნამ შესაძლოა ასევე ხელი შეუწყოს ESG ანგარიშგების თანმიმდევრულობასა და შედარებითობას, რაც ინვესტორებს ინფორმირებული გადანყვეტილებების მიღებას გაუადვილებს.

გლობალური მდგრადობის ანგარიშგების სტანდარტის დანერგვის პოტენციური გამოწვევების მიუხედავად, IFRS ფონდი თვლის, რომ ასეთი სტანდარტის სარგებელი მნიშვნელოვანი იქნება. იმის გამო, რომ მსოფლიო მზარდი გარემოსდაცვითი და სოციალური გამოწვევების წინაშე დგას, იზრდება კომპანიების მოთხოვნილება, მდგრადობის ეფექტურობის გამჟღავნების ხერხებთან დაკავშირებით. შემოთავაზებულ SSB-ს შეუძლია გადამწყვეტი როლი ითამაშოს ამ მიმართულებით გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების ხელშეწყობაში.

წყარო: The Accountant

გლობალური ეკონომიკა კვლავ დასუსტებულია

ACCA-სა და IMA-ს ეკონომიკური მდგომარეობის ბოლო კვლევა ასახავს სტაბილური, მაგრამ სუსტი გლობალური ეკონომიკის სურათს.

2022 წლის მეოთხე კვარტლის გლობალური ეკონომიკური პირობების კვლევა (GECS) აჩვენებს სტაბილურობის ნიშნებს, თუმცა გასულ წელთან შედარებით ბევრი ინდიკატორია შესუსტებული. სასიხარულო ამბავი ის არის, რომ GECS ნდობის ინდექსი მეორე კვარტალში ზედიზედ გაიზარდა მცირედით, რამაც გააჩინა მცირე იმედი, რომ ცენტრალური ბანკების მხრიდან მონეტარული პოლიტიკის გამკაცრების პროცესში ყველაზე უარესი ეტაპი შესაძლოა მალე დასრულდეს და რომ ჩინეთი ბოლოს და ბოლოს შეამსუბუქებს თავის COVID-ის შეზღუდვებს.

მიუხედავად მცირედი გაუმჯობესებისა, ნდობის ინდექსი 2012 წლის შემდგომი პერიოდის მედიანურ მაჩვენებელზე დაბლა რჩება. ბევრი დადებითი სიახლე არც დანარჩენი სამი ეკონომიკური მაჩვენებლიდან ჩანს, როგორცაა ახალი შეკვეთები, კაპიტალური ხარჯები (CapEx) და დასაქმება. CapEx მაჩვენებელი მცირედით გაიზარდა, თუმცა კვლავ რჩება ალნიშნული პერიოდის მედიანურ დონეზე დაბლა; რაც შეეხება ახალ შეკვეთებს და დასაქმებას, ამ ინდიკატორებში მცირედი გაუმჯობესება შეინიშნება.

მთლიანობაში, შედეგები შეესაბამება დათრგუნულ მაკროეკონომიკურ პერსპექტივას. მაგრამ კარგი ამბავი ის არის, რომ რეგრესიის მონაცემები არ არის იმ დონეზე, რომელსაც შესაძლოა 2023 წლის აშკარა გლობალური რეცესია ვუწოდოთ – მიუხედავად იმისა, რომ ეს მრავალი ეკონომიკური პროგნოზის საბაზისო სცენარს წარმოადგენდა.

კარგი ჯვარედინი შემოწმება მოცემულია GECS-ის „შიშის“ ორი ინდექსით, რომლებიც ასახავს რესპონდენტთა შემფოთებას იმის თაობაზე, რომ მომხმარებლები და/ან მომწოდებლები შესაძლოა გაკოტრდნენ. დამაიმედებელია, რომ ეს მაჩვენებელი ოდნავ გაუმჯობესდა 2022 წლის მესამე კვარტალთან შედარებით, მიუხედავად სესხის ალების ხარჯების მკვეთრი ზრდისა და 2023 წელს შემოსავლების შემცირების პერსპექტივისა.

ერეკი ლიკანენი
IFRS Foundation
Trustees-ის
თავმჯდომარე

Loreal Jiles
IMA-ს კვლევისა
და აზროვნების
ხელმძღვანელობის
ვიცე-პრეზიდენტის

ACCA-ს უნარების, სექტორებისა და ტექნოლოგიების ხელმძღვანელმა ჯეიმს ლიონის განცხადებით: „რაც ყველაზე მეტად გვხვდება თვალში, არის ნდობის გაუმჯობესება როგორც დასავლეთ ევროპაში, ასევე ჩრდილოეთ ამერიკაში. აღნიშნული გაუმჯობესება გადაჭარბებულად აკომპენსირებს იმ ვარდნას, რომელიც 2022 წლის მესამე კვარტალში ვიხილეთ, როდესაც ენერგიის მაღალი ფასების გავლენის შესახებ ყველაზე მეტად წუხდნენ.

ნდობის გაუმჯობესება გვაძლევს იმედს, რომ რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტი მალე დასრულდება და, რომ ევროპა მოახერხებს საკმაოდ რბილი ზამთრის გადასატანად საჭირო ბუნებრივი აირის მოძიებას. თუმცა დანარჩენ მსოფლიოსა და განვითარებად ბაზრებს რომ გადავხედოთ, 2023 წელი მაინც გამოწვევად შეიძლება აღვიქვათ.”

IMA-ს კვლევისა და აზროვნების ხელმძღვანელობის ვიცე-პრეზიდენტის Loreal Jiles-ის თქმით: „გლობალურმა ნდობამ მეორე კვარტალში აშკარად მოიმატა, რადგან ხარჯებთან დაკავშირებული პრობლემები შემსუბუქდა და ფინანსებზე წვდომისა და სწრაფი გადახდის უზრუნველყოფის მონაცემები არ გაუარესებულა.

ეს საკვირველია, თუ გავითვალისწინებთ მსოფლიოს ცენტრალური ბანკების მიერ მონეტარული პოლიტიკის სწრაფ გამკაცრებას გლობალურად. ბოლო 12 თვის განმავლობაში პოლიტიკის ყველაზე აგრესიული გამკაცრება მოხდა 40 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში როგორც ტემპით, ისე - მასშტაბით. უცნაურია, რომ ამას ჯერ არ მოუხდენია მატერიალური გავლენა დაფინანსების პირობებსა და კორპორაციული ფულადი სახსრების ნაკადებზე. თუმცა, მონეტარული პოლიტიკა მუშაობს ხანგრძლივი და ცვლადი ჩამორჩენით, რაც საბაბს გვითვებს, ვივარაუდოთ, რომ ეს შეიძლება პრობლემად იქცეს 2023-ს შემდგომ პერიოდში.”

გლობალური ეკონომიკა სამი ძირითადი გაურკვევლობის წინაშე დგას:

- პირველ რიგში, გადააჭარბეს თუ არა ცენტრალურმა ბანკებმა მონეტარული პოლიტიკის გამკაცრებისთვის მიღებული ზომები;
- მეორე - შეუძლია თუ არა ჩინეთს გამოვიდეს კოვიდის მკაცრი პოლიტიკიდან დამატებითი ლოკდაუნების გარეშე;
- და მესამე - შემცირდება თუ არა სახელფასო ზეწოლა დასაქმების ბაზრის მნიშვნელოვანი შესუსტების გარეშე.

თითოეულ ამ კითხვაზე პასუხი ნათელი გახდება 2023 წლის განმავლობაში.

წყარო: [Accaglobal.com](https://www.accaglobal.com)

ვებგვერდი, 16/01/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017647

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №7 2023 წლის 13 იანვარი ქ. თბილისი

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს ცვლილება და მე-7 მუხლის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 7¹ მუხლი:

„მუხლი 7¹. საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელად აღრიცხული პირის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმება

1. ამ ინსტრუქციის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირებისათვის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმება გულისხმობს შემოსავლების სამსახურის გადასახადების ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემაში შესაბამისი სტატუსის დაფიქსირებას.

2. საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) და საქართველოს მოქალაქეობის არმქონე ფიზიკური პირის გარდაცვალების შემთხვევაში საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების საფუძველია:

ა) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს/საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ პირის გარდაცვალების თაობაზე საგადასახადო ორგანოსათვის მოწოდებული ინფორმაცია;

ბ) დაინტერესებული პირის მიერ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების შესახებ წარდგენილი განცხადება, პირის გარდაცვალების მოწმობასთან ერთად. გარდაცვალების მოწმობას, თუ იგი გაცემულია უცხო ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ, უნდა ერთვოდეს ნოტარიული წესით დამოწმებული თარგმანი ქართულ ენაზე.

3. გაერთიანების, ამხანაგობის და სხვა მსგავსი წარმონაქმნის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების მიზნით, საგადასახადო ორგანოს წარედგინება:

ა) საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ მონაწილეთა გადაწყვეტილება ან/და

ბ) საქმიანობის შეწყვეტის კანონმდებლობით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტი.

4. უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის, მისი მუდმივი დაწესებულების, აგრეთვე არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივი დაწესებულების, უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი კორპორაციების, კომპანიების, ფირმების და სხვა მსგავსი წარმონაქმნების საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების მიზნით, საგადასახადო ორგანოს წარედგინება ლეგალიზებული/აპოსტილით დამოწმებული, ქართულ ენაზე თარგმნილი და სანოტარო წესით დადასტურებული საქმიანობის შეწყვეტის დამადასტურებელი დოკუმენტი, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ დოკუმენტის ლეგალიზება/აპოსტილით დამოწმება არ მოითხოვება – მხოლოდ მისი ნოტარიულად დადასტურებული თარგმანი ქართულ ენაზე.

5. დიპლომატიური და მასთან გათანაბრებული სტატუსის მქონე ორგანიზაციის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების მიზნით, საგადასახადო ორგანოს წარედგინება საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ გაცემული დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება დიპლომატიური და მასთან გათანაბრებული სტატუსის მქონე ორგანიზაციის მიერ საქმიანობის შეწყვეტის ფაქტი.

6. საჯარო სამართლის იურიდიული პირის და საბიუჯეტო ორგანიზაციის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების მიზნით, საგადასახადო ორგანოს წარედგინება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ უფლებამოსილი პირის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება.

7. საგადასახადო ორგანო, შესაბამისი საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში, იღებს გადაწყვეტილებას, ამ ინსტრუქციის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირისათვის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების თაობაზე, რის შესახებაც ინფორმაცია ქვეყნდება შემოსავლების სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე, გადასახადის გადამხდელთა რეესტრში.

8. ამ ინსტრუქციის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირების საგადასახადო აღრიცხვა უქმდება საქმიანობის შეწყვეტასთან დაკავშირებით საგადასახადო ორგანოში შესაბამისი დოკუმენტის წარდგენიდან 1 თვის ვადაში, ხოლო საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შემთხვევაში, საგადასახადო შემოწმების დასრულებიდან არაუგვიანეს 1 თვისა, თუ არ არსებობს ამ მუხლის მე-13 პუნქტით გათვალისწინებული უარის თქმის საფუძველი.

9. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირების საგადასახადო აღრიცხვა უქმდება პირის გარდაცვალების თარიღიდან.

10. ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული პირების საგადასახადო აღრიცხვა უქმდება:

ა) პირის მიერ საქმიანობის შეწყვეტის თარიღიდან;

ბ) საგადასახადო შემოწმების შემთხვევაში, საგადასახადო შემოწმების შედეგებზე ადმინისტრაციული წარმოების/სამართალწარმოების დასრულების თარიღიდან.

11. ამ მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული პირების საგადასახადო აღრიცხვა უქმდება ამ პირების საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ უფლებამოსილი პირის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების თარიღიდან.

12. თუ საგადასახადო ორგანოსათვის ცნობილი გახდა ამ მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული პირების საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების თაობაზე, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღნიშნულ პირებს საგადასახადო აღრიცხვა გაუუქმოს საკუთარი ინიციატივით.

13. ამ ინსტრუქციის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს (გარდა ფიზიკური პირისა) საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებაზე უარი შეიძლება ეთქვას, თუ არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი გარემოება:

ა) პირის საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმება უკვე დაფიქსირებულია გადასახადის გადამხდელთა რეესტრში;

ბ) სრულყოფილად არ არის წარდგენილი ამ მუხლით გათვალისწინებული დოკუმენტები;

გ) საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების მიზნით წარდგენილი დოკუმენტაციით არ დასტურდება გადაწყვეტილების მიმღები პირის შესაბამისი უფლებამოსილება ან/და გადაწყვეტილების მიმღები სუბიექტის გადაწყვეტილებათანარიანობა;

დ) საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმების თაობაზე განცხადება არ არის წარდგენილი უფლებამოსილი პირის მიერ;

ე) პირს, გარდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის, საბიუჯეტო ორგანიზაციისა და დიპლომატიური და მასთან გათანაბრებული სტატუსის მქონე ორგანიზაციისა, გააჩნია საგადასახადო დავალიანება;

ვ) მიმდინარეობს საგადასახადო შემოწმება ან გაგზავნილია შეტყობინება საგადასახადო შემოწმების დანიშვნის შესახებ;

ზ) პირს გააჩნია რეგისტრირებული უძრავ-მოძრავი ქონება;

თ) პირს რეგისტრაციიდან არ მოუხსნია საკონტროლო-სალარო აპარატი;

ი) პირს არ განუხორციელებია ჩეკთან გათანაბრებული დოკუმენტის განაშთვა;

კ) პირს არ განუხორციელებია მატერიალური ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) განაშთვა;

ლ) პირს საბანკო დაწესებულებაში არ აქვს დახურული ბოლო საბანკო ანგარიში.

14. ამ მუხლის მე-13 პუნქტის „ბ-დ“ და „თ-ლ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს მიეცემა არანაკლებ 15 დღე არსებული ხარვეზის გამოსასწორებლად. ხარვეზის დადგენილ ვადაში გამოსწორებლობის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებაზე უარის თქმის შესახებ.

15. ამ ინსტრუქციის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირების საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებისას, შემოსავლების სამსახურის მიერ გასატარებელი ღონისძიებების განხორციელების წესი განისაზღვრება შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანებით“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 24/01/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017649

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №13 2023 წლის 23 იანვარი. თბილისი

„მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის შესახებ

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, ვბრძანებ:

მუხლი 1

„მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებით (სსმ III, 31.12.2010, №172, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016105) დამტკიცებული წესის 381 მუხლის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 38² მუხლი:

„მუხლი 38². „საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ“ 1988 წლის 25 იანვრის კონვენციის ან საქართველოს სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების ფარგლებში დახმარება გადასახადების ამოღებაში

1. „საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ“ 1988 წლის 25 იანვრის კონვენციის ან საქართველოს მიერ სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების ფარგლებში, ხელშეკრული სახელმწიფოს კომპეტენტური (უფლებამოსილი) ორგანოს მიერ, ამავე სახელმწიფოში წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ამოღების მიზნით წარდგენილი „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ შესრულებისას გამოიყენება ამ წესის XIII თავით განსაზღვრული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიება.

2. ამ მუხლის მიზნებისთვის, „დახმარების შესახებ მოთხოვნა“ ნიშნავს „საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ“ 1988 წლის 25 იანვრის კონვენციის ან სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად, ხელშემკვრელი სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოს მიმართვას საგადასახადო ორგანოსთვის საგადასახადო დავალიანების ამოღებაში დახმარების მიღების მიზნით.

3. „დახმარების შესახებ მოთხოვნა“ უნდა შეიცავდეს:

ა) ხელშემკვრელი სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოს დასახელებას;

ბ) მოთხოვნის მიმღები საგადასახადო ორგანოს დასახელებას;

გ) ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელის რეკვიზიტებს, კერძოდ, დასახელებას/სახელს, გვარს, საიდენტიფიკაციო ნომერს, აგრეთვე ელექტრონული ფოსტის და იურიდიულ ან/და ფაქტობრივ მისამართს საქართველოში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

დ) ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელის საქართველოში გახსნილი საბანკო ანგარიშის ნომერს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

ე) იმ გადასახადების სახეებს და ოდენობას, რომელთა ამოღებაში დახმარებას ითვალისწინებს „საგადასახადო საკითხებში ადმინისტრაციული ურთიერთდახმარების შესახებ“ 1988 წლის 25 იანვრის კონვენცია ან საქართველოს სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულება; ასევე, ამ გადასახადებთან მიმართებით დაკისრებულ საურავებს, ადმინისტრაციულ ჯარიმებს და გადასახადების ამოღებასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს;

ვ) ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ მოთხოვნაში მითითებული თანხა ხელშემკვრელი სახელმწიფოს კანონმდებლობის შესაბამისად არ ექვემდებარება დავას, ან ხელშემკვრელი სახელმწიფოს სასამართლოს ან ადმინისტრაციული ორგანოს გადაწყვეტილებებს და სხვას;

ზ) „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ არსის მოკლე შინაარსს, ხელშემკვრელ სახელმწიფოში წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების წარმოშობის სამართლებრივ საფუძველს, მისი წარმოშობის თარიღს და სხვა ინფორმაციას, რომელიც საჭიროა მოთხოვნის შესასრულებლად;

თ) ხელშემკვრელი სახელმწიფოს საბანკო ანგარიშს, რომელზეც უნდა მოხდეს თანხის ჩარიცხვა, საგადასახადო დავალიანების ამოღების შემთხვევაში.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია, შესაძლებელია დანართის სახით ერთვოდეს „დახმარების შესახებ მოთხოვნას“.

5. „დახმარების შესახებ მოთხოვნაში“ საგადასახადო დავალიანების თანხა, რომლის ფარგლებშიც განხორციელდება მოთხოვნის შესრულება, ასახული უნდა იყოს საქართველოს ეროვნულ ვალუტაში (ლარში) და არ უნდა იყოს 1000 ლარზე ნაკლები, ამასთან, საგადასახადო დავალიანების (მათ შორის, საურავის მიხედვით) გაზრდის შემთხვევაში, აღნიშნულ თანხაზე ხელშემკვრელი სახელმწიფო წარმოადგენს ახალ „დახმარების შესახებ მოთხოვნას“ ამავე პუნქტში აღნიშნული თანხის მინიმალური ზღვრული ოდენობის გათვალისწინებით.

6. ამ წესის XIII თავით განსაზღვრული საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებით „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ შესრულებისას გამოიყენება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული შესაბამისი დებულებები.

7. საინკასო დავალება საბანკო დაწესებულებას წარედგინება მატერიალური ფორმით „დახმარების შესახებ მოთხოვნასთან“ ერთად. იმ შემთხვევაში, თუ „დახმარების შესახებ მოთხოვნაში“ არ არის ასახული ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელის საქართველოში გახსნილი საბანკო ანგარიშის ნომერი, საინკასო დავალების წარდგენა საბანკო დაწესებულებაში შესაძლებელია საბანკო ანგარიშის მითითების გარეშე. ამასთან, საინკასო დავალების წარდგენის შესახებ ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელს „დახმარების შესახებ მოთხოვნაში“ მითითებულ ელექტრონული ფოსტის ან იურიდიულ ან/და ფაქტობრივ მისამართზე საქართველოში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ეგზავნება შეტყობინება.

8. საბანკო დაწესებულება ვალდებულია, პირველ რიგში, შეასრულოს საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალება საქართველოში წარმოშობილი გადასახადის თანხის ჩამოწერის თაობაზე, თუ ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელს იმავდროულად უფიქსირდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული საგადასახადო დავალიანება.

9. „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ შესრულების მიზნით წარდგენილი საინკასო დავალების საფუძველზე, ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშიდან ჩამოწერილი თანხა ირიცხება ბიუჯეტის შესაბამის სახაზინო კოდზე. ამასთან, „დახმარების შესახებ მოთხოვნაში“ მითითებულ საბანკო ანგარიშზე თანხის გადარიცხვას ახორციელებს სახელმწიფო ხაზინა შემოსავლების სამსახურის მიერ წარდგენილი დოკუმენტაციის/საგადახდო დავალების საფუძველზე, თანხის გადარიცხვის დროს მოქმედი ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსით შესაბამის ვალუტაში. თანხის გადარიცხვის საკომისიო ეკისრება ხელშემკვრელ სახელმწიფოს.

10. იმ შემთხვევაში, თუ „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ შესაბამისად წარდგენილი საინკასო დავალების შესრულება განხორციელდა ერთდროულად რამდენიმე საბანკო დაწესებულების მიერ და შესაბამისად, საბანკო ანგარიშიდან ჩამოწერილი თანხები აღემატება „დახმარების შესახებ მოთხოვნაში“ მითითებულ თანხას, ზედმეტად ჩამოწერილი თანხის დაბრუნებას, შემოსავლების სამსახურის მიერ წარდგენილი დოკუმენტაციის/საგადახდო დავალების საფუძველზე, ახორციელებს სახელმწიფო ხაზინა ხელშემკვრელი სახელმწიფოს გადასახადის გადამხდელის იმ საბანკო ანგარიშზე, საიდანაც უკანასკნელად განხორციელდა საინკასო დავალებით თანხის ჩამოწერა.

11. „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“ სრულად ან ნაწილობრივ შესრულების შემთხვევაში, ხელშემკვრელ სახელმწიფოს შემოსავლების სამსახურის მიერ წერილობით ეცნობება საგადასახადო დავალიანების ამოღების თარიღის, ამოღებული თანხის (ლარში) ოდენობის და თანხის გადარიცხვის თარიღის შესახებ.

12. შემოსავლების სამსახური აწარმოებს ინფორმაციის აღრიცხვას მიღებული, სრულად/ნაწილობრივ შესრულებული ან შეუსრულებელი „დახმარების შესახებ მოთხოვნის“, ამოღებული და ხელშემკვრელი სახელმწიფოსთვის გადარიცხული თანხების შესახებ.“.

მუხლი 2

ეს ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლამა ხუციშვილი

ვებგვერდი, 25/01/2023
სარეგისტრაციო კოდი
200090000.22.033.017650

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №14 2023 წლის 24 იანვარი ქ. თბილისი

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, **ვბრძანებ:**

მუხლი 1

„გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით (ვებგვერდი, 060111, 03/01/2011, სარეგისტრაციო კოდი: 200090000.22.033.016112) დამტკიცებულ ინსტრუქციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. დანართი №III-25-ის („დამატებული ღირებულების გადასახადის დეკლარაცია“) „ა“ დანართის დამატოს თანდართული რედაქციის IV ნაწილი.

2. 75-ე მუხლის 3⁵ პუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 3⁶ - 3⁹ პუნქტები:

„3⁶. დღგ-ის დეკლარაციის „ა“ დანართის IV ნაწილი ივსება ტურისტული საწარმოს სტატუსის გაუქმების საანგარიშო პერიოდში (თუ სტატუსი უქმდება სტატუსის მოქმედების

ვადის ამოწურვამდე) ან სტატუსის ვადის ამოწურვის კალენდარული წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში (დეკემბრის თვეში).

37. დღგ-ის დეკლარაციის „ა“ დანართის IV ნაწილის მე-5 სვეტში აისახება სტატუსის მოქმედების მთელ პერიოდში სასტუმროს ნომრების/აპარტამენტების მიწოდებიდან ბრუნვის თანხის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებული თანხა, რომელიც არ დაიბეგრა დღგ-ით – საგადასახადო კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტის მიხედვით (გათავისუფლებულია დღგ-ისაგან ჩათვლის უფლებით).

38. დღგ-ის დეკლარაციის „ა“ დანართის IV ნაწილის მე-6 სვეტში აისახება ტურისტული საწარმოს ან/და სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ კონკრეტული სასტუმროს (ობიექტის/მისი ნაწილის) ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებული (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხული) თანხა. მასში არ შეიტანება აქტივების (მ.შ სასტუმროს ნომრების/აპარტამენტების) მიწოდებით მიღებული კომპენსაცია.

39. დღგ-ის დეკლარაციის „ა“ დანართის IV ნაწილის მე-7 სვეტი ივსება იმ შემთხვევაში, თუ მე-5 სვეტში ასახული თანხა მეტია მე-6 სვეტში ასახულ თანხაზე; ამ სვეტში მოცემული თანხა (თანხების ჯამი) აისახება დეკლარაციის „ა“ დანართის პირველი ნაწილის მე-8 უჯრაში.“.

მუხლი 2

ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი

ლაშა ხუციშვილი

ნაწილი IV

დღგ-ით დასაბეგრი თანხა ტურისტული საწარმოს სტატუსის გაუქმებისას

N	ტურისტული საწარმოს ობიექტი			სსკ-ის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ქ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებულ თანხა	სასტუმროს ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებული (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხული) თანხა (დღგ-ის გარეშე)	დასაბეგრი თანხა (სვ.5-სვ.6)
	საკადასტრო კოდი	სტატუსის მინიჭების თარიღი	სტატუსის გაუქმების თარიღი			
1	2	3	4	5	6	7

რედაქციაში შემოსულ კითხვებზე პასუხები მოამზადა
ბაჟის საგადასახადო კომიტეტმა

კითხვა:

ვარ ბაჟის წევრი, სერტიფიცირებული ბულალტერი. მაქვს კონკრეტული შეკითხვა და იმედი მაქვს თქვენი კომპეტენტური პასუხის, კერძოდ: ლატვიაში რეგისტრირებული კომპანია, რომელსაც არ აქვს მუდმივი დანესებულება საქართველოში, მომსახურებას უწევს საქართველოში რეგისტრირებულ კომპანიას. ორმაგი დაბეგვრის ხელშეკრულებით ხომ არის გათავისუფლებული ეს მომსახურება საშემოსავლო გადასახადის 10 %-დან?

ლატვიურმა კომპანიამ წარმოადგინა რეზიდენტობის ცნობა.

(ლატვიასთან გვაქვს ორმაგი დაბეგვრის ხელშეკრულება და მე-7 მუხლის 1 პუნქტის - „ხელშეკრულები სახელმწიფოს საწარმოს მოგება იბეგრება მხოლოდ ამ სახელმწიფოში, თუ ეს საწარმო თავის საქმიანობას მეორე ხელშეკრულებულ სახელმწიფოში არ ახორციელებს იქ განლაგებული მუდმივი დანესებულების მეშვეობით. თუ საწარმო ამგვარად ახორციელებს საქმიანობას, მაშინ მისი მოგება შეიძლება დაიბეგროს მეორე სახელმწიფოში, მაგრამ მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც მიეკუთვნება ამ მუდმივ დანესებულებას“ - მიხედვით გათავისუფლებულია და მინდა დავაზუსტო, შეცდომაში რომ არ შევიდეთ).

დამატებით გაცნობებთ, რომ აღნიშნული მომსახურება ლატვიაში არ დაიბეგრა.

პასუხი:

ზოგადად, არარეზიდენტისთვის გადახდილი თანხების დაბეგვრა ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შეთანხმების მიხედვით შესაძლოა მოხდეს საერთაშორისო შეთანხმების რამდენიმე მუხლის მიხედვით. მაგალითისათვის, განსხვავებულად იბეგრება პროცენტის, როიალტის, საერთაშორისო გადაზიდვებისა და სხვა მრავალი მომსახურების თანხები და ზოგიერთი მათგანი საქართველოშიც კი შეიძლება დაიბეგროს. ამიტომაც ზუსტი პასუხის გასაცემად უნდა დაკონკრეტდეს ის თუ უშუალოდ რა მომსახურების განწევანა საუბარი და შეთანხმების რომელი მუხლით არის გათვალისწინებული აღნიშნული შემოსავლის დაბეგვრა.

თუ საუბარია არარეზიდენტის მიერ მიღებული შემოსავალზე, რომელიც თქვენ მიერ ხსენებული შეთანხმების მე-7 მუხლში ექცევა, ჩვენი აზრით, ეს ოპერაცია მოგების/საშემოსავლო გადასახადით საქართველოში არ დაიბეგრება.

კითხვა:

ურთიერთდამოკიდებულ პირებს შორის საქონლის/მომსახურების მიწოდება დღგ-ს მიზნებისათვის, იბეგრება თუ არა საბაზრო ფასით, თუ ორივე მხარე დღგ გადამხდელია ჩათვლის უფლებით?

პასუხი:

თუ საუბარია 18%-ით დასაბეგრ ოპერაციაზე დღგ-ის მიზნებისთვის ეს ოპერაცია საბაზრო ფასიდან გამომდინარე იბეგრება მხოლოდ იმ შემთხვევებში, როცა ერთ-ერთ მხარეს რაიმე ფორმით სრულად ან ნაწილობრივ შეზღუდული აქვს დღგ-ის ჩათვლა და, ამავდროულად, საბაზრო ფასი მნიშვნელოვნად განსხვავდება (როგორც წესი იგულისხმება 10%-ზე უფრო მეტი გადახდა) გარიგების ფასისგან.

კითხვა:

ტრაილერის მძღოლი, რომელიც დარეგისტრირდა ინდივიდუალურ მენარმედ-ენვეა სხვადასხვა ტვირთების გადაზიდვას ქვეყნის შიგნით და ქვეყნის გარეთ, ანუ საზღვარგარეთ. მომსახურების საფასურს შემოსავალში, ძირითადად, აფიქსირებს ხელშეკრულების საფუძველზე, თუმცა არის პირდაპირი გარიგებებიც, განსაკუთრებით საზღვარგარეთ. გვაინტერესებს თუ მომსახურებისას ნაღდი ანგარიშსწორება იქნება, რამდენად აქვს სალარო აპარატის გამოყენების ვალდებულება?

პასუხი:

საგადასახადო კოდექსის 259-ე მუხლიდან, თითქოს ასეთი ვალდებულება გამომდინარეობს, მაგრამ ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებით მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი აპარატების მოდელზეა აღწერილი. ამდენად, ამგვარი ვალდებულების შესრულება, შესაძლოა, ტექნიკურად შეუძლებელი იყოს. გარდა ამისა, სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე საქართველოს სალარო აპარატის გამოყენება, შეიძლება შეზღუდული ან აკრძალული იყოს.

ამის მიუხედავად, თქვენ არ გათავისუფლებით იმ ვალდებულებისგან, რომ შემოსავლის მიღებისას გაფორმდეს დოკუმენტი, რომელიც შეესაბამება იმ ქვეყნის კანონმდებლობას, სადაც იგი ფორმდება და რომელიც არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობას.

კითხვა:

ვართ რეგისტრირებული შპს და საქმიანობისათვის იჯარით აღებული გვაქვს ძირითადი საშუალება. შენობის რემონტის ხარჯების კაპიტალიზაცია მოხდა წლის ბოლოს შესაბამის ანგარიშზე, კერძოდ: იჯარით აღებული შენობის კეთილმოწყობაზე. უნდა შევიდეს თუ არა ქონების გადასახადის გაანგარიშების მოცულობაში შენობის რემონტის ხარჯების ღირებულებითი თანხა?

პასუხი:

პირდაპირი მითითება ამის შესახებ საგადასახადო კოდექსში არ არის, მაგრამ პრაქტიკაში ხშირია ამ აქტივის დაბეგვრა ქონების გადასახადით.

კითხვა:

საქართველოში ინტენსიურად მომსახურებას გვინევს საქართველოს ფოსტა. შეგვიძლია თუ არა, საქართველოს ფოსტის მომსახურების საფასური ჩავითვალოთ-დღგ-ში, იმ დროს, როდესაც ფოსტა იძლევა გაურკვეველი, არასაგადასახადო მნიშვნელობის სპეციალურ ქვითარს?

პასუხი:

ამ ქვითრით გადახდილ დღგ-ს ვერ ჩაითვლით.

კითხვა:

შპს-ს 100-% წილის მფლობელს თავისი კომპანიის წილების ახლობლებზე (შვილებზე და სიძეზე) გადაცემა უნდა. რა საგადასახადო რისკები შეიძლება იყოს ასეთ სიტუაციაში თუ კი ფაქტიურად ეს წილები სხვისდება ყოველგვარი ანაზღაურის გარეშე?

პასუხი:

საგადასახადო კოდექსის 82-ე მუხლის თანახმად, პირველი და მეორე რიგის მემკვიდრეებზე ქონების (მ.შ. წილის) უსასყიდლოდ გადაცემა გათავისუფლებულია საშემოსავლო გადასახადისგან. ასევე თავისუფლდება მესამე და მეოთხე რიგის მემკვიდრეებზე ქონების უსასყიდლოდ გადაცემა, თუ გადაცემული ქონების ღირებულება არ აღემატება 150>000 ლარს. თუ ქონების ღირებულება აღემატება ამ ზღვარს, საშემოსავლო გადასახადით დაიბეგრება 150>000 ლარზე მეტი თანხა. მომდევნო რიგის მემკვიდრეები, ასევე ანდერძით მემკვიდრეები არ თავისუფლდებიან საშემოსავლო გადასახადისგან (20 %).

ვინაიდან სიძე არ წარმოადგენს პირველი-მეოთხე რიგის მემკვიდრეს, და, ამასთან, საგადასახადო კოდექსის მე-19 მუხლის მიხედვით, წარმოადგენს ურთიერთდამოკიდებულ პირს, მასზე წილის უსასყიდლოდ გადაცემამ შესაძლოა გამოიწვიოს ასეთი წილის გადაცემიდან მიღებული სარგებლის ღირებულების (წილის საბაზრო ღირებულება, რომელიც უნდა დადგინდეს შესაბამისი სპეციალისტის მიერ) დაბეგვრა საშემოსავლო გადასახადით.

კითხვა:

შპს დარეგისტრირდა სექტემბერში. საქმიანობის სფერო სამშენებლო სამუშაოები და მომსახურება, კერძოდ ტექნიკის გაქირავებაა. ოქტომბერში განაცხადი გააკეთა დღგს რეგისტრაციაზე, აქვს არაკვალიფიციური გადამხდელის სტატუსი. შეიძინა ტექნიკა და ჩაუტარა სარემონტო სამუშაოები და ყველა შეძენებზე აქვს მიღებული ანგარიშ-ფაქტურები. ოპერაციები ჯერ არ ჰქონია და შესაბამისად, არც ანგარიშ-ფაქტურები გამოუწერია. საქმიანობა, ანუ ტექნიკის გაქირავება დაიწყო დეკემბრიდან. თვის დეკლარაციებში მონიშნულია მხოლოდ დღგ და საშემოსავლო.შესაბამისად, სექტემბერი-ოქტომბერში გაშვებულია ნულოვანი დეკლარაციები.

ჩვენი კითხვა მდგომარეობს შემდეგში: რა მიზეზით შეიძლება დარიცხვოდა სავარაუდო მოგების გადასახადი, როდის მიენიჭება კომპანიას კვალიფიციური გადამხდელის სტატუსი და შეძლებს თუ არა წინა პერიოდის ანგარიშ-ფაქტურების მიხედვით დღგს ჩათვლას?

პასუხი:

ახლად რეგისტრირებული საწარმოები თავიდანვე რეგისტრირდებიან არაკვალიფიციურ გადამხდელებად. ამ სტატუსის მოსახსნელად და ჩათვლის უფლების მოსაპოვებლად თქვენ უნდა მიმართოთ შემოსავლების სამსახურს და დაასაბუთოთ განუღი დაწესებულების კავშირი ეკონომიკურ საქმიანობასთან და 18%-ით დასაბეგრ ბრუნვებთან. ამ უკანასკნელის დადასტურების შემთხვევაში კვალიფიცირებული დღგ-ს გადამხდელის სტატუსის მოპოვების შემდგომ ზოგადად გექნებათ დღგ-ს ჩათვლის მიღების უფლება, თუმცა აქ არ გვაქვს სრული ინფორმაცია გარკვეული დეტალების შესახებ, კერძოდ არ არის მითითება იმაზე, თუ როდის არის შეძენილი ეს ძირითადი საშუალებები - დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციამდე თუ მის შემდეგ. თუ ძირითადი საშუალება შეძენილია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციამდე, იმის მიხედვით, თუ რა დრო არის გასული მისი შეძენიდან დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თარიღამდე, ჩასათვლედი თანხა მცირდება წელიწადში 10%-ის შესაბამისი თანხით შენობების შემთხვევაში და 20%-ის შესაბამისი თანხით სხვა ძირითადი საშუალებების შემთხვევაში.

რაც შეეხება მოგების გადასახადის სავარაუდო დარიცხვას, ეს შეიძლება იმით იყოს გამოწვეული, რომ როგორც თქვენი კითხვიდან იკვეთება, არ გქონდათ მონიშნული საინფორმაციო ბარათში მოგების გადასახადი და სავარაუდოდ არ აბარებდით მოგების გადასახადის დეკლარაციას მაშინ, როდესაც ფინანსთა მინისტრის 996-ე ბრძანების შესაბამისი მუხლის მიხედვით, თუ იურიდიული პირი დღგ-ს გადამხდელია, მის მიერ მოგების გადასახადის დეკლარაციის ჩაუბარებლობის შემთხვევაში მას პირდაპირ ერიცხება ე.წ. სავარაუდო დარიცხვის შესაბამისი თანხა, რომელიც განსაზღვრულია მცირე, საშუალო და მსხვილი გადამხდელისთვის. კერძოდ, საუბარია ბრძანების მე-40 მუხლის მე-3 ნაწილზე:

„საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 67-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიზნებისთვის, თუ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული გადამხდელის გადამხდელი არ წარადგენს მოგების გადასახადის ყოველთვიურ დეკლარაციას, არ ითვლება, რომ მან წარადგინა დეკლარაცია, რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადამხდელის თანხა ნულის ტოლია.“

აქედან გამომდინარე, თუ თქვენი კითხვა სწორად გავიგეთ, კანონმდებლობა პირდაპირ ითვალისწინებს ასეთ შემთხვევებში სავარაუდო თანხების დარიცხვას.

კითხვა:

შპს ბაზარში ყიდულობს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციას შემდგომში გაყიდვის მიზნით, ვისგანაც ყიდულობს არ აქვს სალარო აპარატი, არც ჩგდ და არც საბანკო ანგარიში. თანხას როდესაც მივცემთ როგორ ავსახოთ ნაღდი ანგარიშსწორება?

პასუხი:

ეს შეიძლება მოხდეს, მაგალითად, შესყიდვის აქტით ან რაიმე სხვა დოკუმენტით, რომლითაც შესაძლებელი იქნება ოპერაციის მონაწილე მხარეების უტყუარად იდენტიფიცირება, ასახული იქნება შესყიდული საქონლის სახეობა, რაოდენობა, ფასი, გადახდილი თანხის ოდენობა და სხვა ამგვარი ინფორმაცია, ასევე მხარეთა ხელმოწერები და ოპერაციის თარიღი. ასევე საჭიროა თანხის გადახდის ფაქტის დადასტურებაც რაც (თუ თანხის გადახდა შესყიდვის მომენტში ხდება) შესაძლებელია აღინიშნოს შესყიდვის აქტშივე.

კითხვა:

ახლადშექმნილმა შპს-მ, რომელსაც არ ჰყავს დასაქმებული პირები (მხოლოდ დირექტორი და დამფუძნებელი მენილე არიან), მართო მოგების დეკლარაცია უნდა წარადგინოს თუ საშემოსავლო გადასახადის დეკლარაცია?

პასუხი:

ნებისმიერმა პირმა, რომელსაც შესაბამისი გადასახადის მიხედვით აქვს დასაბეგრი ბრუნვა/დაბეგვრის ობიექტი, უნდა წარადგინოს დეკლარაცია. პირს უფლება აქვს, არ წარადგინოს იმ გადასახადის დეკლარაცია, რომლის მიხედვითაც მას დასაბეგრი ბრუნვა/დაბეგვრის ობიექტი არ აქვს.

შესაბამისად, თუ თქვენ გაქვთ ორივე გადასახადის დაბეგვრის ობიექტი, ანუ როგორც მოგების გადასახადის ნაწილში (მაგალითად დივიდენდის გაცემა, რომელიც 15%-ით იბეგრება), ისე გადახდის წყაროსთან დასაკავებელი გადასახადების ნაწილში (მაგალითად დირექტორზე გაცემული ხელფასი ან დივიდენდი რომელზეც 5% კავდება), უნდა წარადგინოთ ორივე დეკლარაცია.

კითხვა:

შპს-ს საქმიანობის პროფილია სტარტაპის დაფინანსება, რისთვისაც ჩაატარა არაერთი კონკურსი და შეჯიბრი, რის შემდეგაც აცხადებს გამარჯვებულ პროექტებს და კომპანიას გადასცემს ფულად პრიზს, ყოველგვარი უკუგების პირობის გარეშე.

გვაინტერესებს, ეს თანხა იბეგრება თუ არა რაიმე სახის გადასახადით?

პასუხი:

თქვენი კითხვიდან არ ჩანს, წარმოადგენს თუ არა ეს ოპერაციები ეკონომიკურ საქმიანობას (ანუ ისეთ საქმიანობას, რომელიც მიმართულია შემოსავლის, მოგების ან კომპენსაციის მისაღებად). სწორი პასუხის გასაცემად ბევრგვარი ინფორმაციაა საჭირო, მაგალითად, რა არის ამ დაფინანსების წყარო? გაცემული თანხები სესხია თუ

საჩუქარი? თუ სესხია, ვის უბრუნდება - თქვენ თუ დონორს? პროცენტიანია სესხი თუ უპროცენტო? კონტროლდება თუ არა კონკურსის პირობების შესრულება? რაიმე სახის მოგება ასეთი დაფინანსებიდან უნდა მივიღოთ თუ არა? თუ არანაირი სარგებელის მიღება არ ხდება მაშინ რა მიზანს ემსახურება ასეთი მიზნობრივი დაფინანსება თქვენი კომპანიისთვის? და ა.შ.

გვესმის, რომ ამ და ბევრი სხვა დეტალის განხილვა საჯარო სივრცეში, შესაძლებელია, არ იყოს სასურველი და ამიტომ აჯობებს, თუ მიმართავთ თქვენთვის სანდო კონსულტანტს.

კითხვა:

შპს „ეარბინების“ (Airbnb) საშუალებით აქირავებს ბინას, მოუწევს თუ არა არარეზიდენტის საშემოსავლოს და დღგ-ს უკუდაბეგვრის გადახდა? ასევე, შპს იურიდიულ მომსახურებას უწევს კომპანიებს და ანგარიშსწორება ხდება თვის ბოლოს. ეს მომსახურება რეალიზაციაში როდის უნდა ვაჩვენოთ დღგ-ს მიზნებისთვის?

პასუხი:

ზოგადად ასეთ კითხვებზე პასუხის გაცემისას აჯობებს, გავეცნოთ კონკრეტული მომსახურების სახელშეკრულებო პირობებს, იმის შესაფასებლად, თუ რა მომსახურების მიღება მოხდა არარეზიდენტისგან. ზოგადად ასეთ გარიგებების დროს სახელშეკრულებო პირობებიდან გამომდინარე მომსახურება შესაძლებელია გაწეული იქნეს სხვადასხვა ფორმით, იმისდა მიხედვით, თუ როგორ არის ეს ყოველივე ჩამოყალიბებული შესაბამის კონტრაქტში, კერძოდ, თეორიულად, ასეთი მომსახურება კონტრაქტის მიხედვით შესაძლებელია დაკვალიფიცირებულ იქნეს:

- ✓ სარეკლამო მომსახურებად
- ✓ აღნიშნული ვებ-გვერდით, როგორც პროგრამული უზრუნველყოფით სარგებლობის მომსახურებად (და გადახდილ თანხას დაერქვას როიალტი)
- ✓ უძრავ ქონებასთან დაკავშირებულ მომსახურებად
- ✓ სხვა მომსახურებად, რაზეც მიანიშნებს შესაბამისი კონტრაქტის პირობები

საბოლოო შეფასება იმასთან დაკავშირებით, თუ რა მომსახურება იქნა მიღებული, უნდა მოხდეს კონკრეტული ხელშეკრულების ანალიზის შემდგომ, თუმცა თუ აღნიშნული თანხები განხილული იქნა, როგორც პროგრამული პროდუქტით სარგებლობის ან საქართველოში არსებულ უძრავ ქონებასთან დაკავშირებულ მომსახურებად, იგი შესაძლებელია დაიბეგროს არარეზიდენტის მოგების გადასახადით.

თუმცა, აღსანიშნავია ის, რომ მოგების გადასახადით დაბეგვრა არ მოხდება, თუ ქვეყანასთან, ვისი რეზიდენტიც არის თქვენი მომსახურების გამწვევი კომპანია, გაფორმებულია ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების საერთაშორისო შეთანხება და ასეთი შეთანხმება ითვალისწინებს გადასახადისგან გათავისუფლებას, ასევე თუ სრულდება ყველა წინაპირობა ასეთი გადასახადისგან გათავისუფლებისთვის (არის რეზიდენტობის ცნობა, შემოსავლის ბენეფიციური მფლობელი და ა.შ.)

რაც შეეხება დღგ-ით დაბეგვრას უკუდაბეგვრის წესით, ეს უნდა მოხდეს მაშინ, თუ მომსახურების განვს ადგილი არის საქართველო, თუმცა თუ კომპანია წარმოადგენს დღგ-ის გადამხდელს და არ აქვს ისეთი ბრუნვები, რაც მას არ აძლევს ჩათვლის უფლებას, ასეთი უკუდაბეგვრის თანხა იმავდროულად მოხვდება დღგ-ის ჩათვლებში და საბოლოო დაბეგვრა არ მოხდება.

თუ მომსახურების განვს რეგულარულად ან უწყვეტად ხდება, მაშინ მისი დაბეგვრის დრო არის ყოველი თვის ბოლო დღე (იმის მიუხედავად, რომ შესაბამისი თანხა შეიძლება მომდევნო პერიოდებში იქნეს გადახდილი). ამასთან 2021 წლიდან, თუ ანაზღაურება წინასწარ არის მიღებული, მაშინ დაბეგვრა მოხდება ანაზღაურების მიღების თვეში.

კითხვა:

თუ ფიზიკური პირი არის არარეზიდენტი და შპს-ს ონლაინ საკონსულტაციო მომსახურებას მიწევს ხელშეკრულების მიხედვით, უნდა დავბეგრო 10% საშემოსავლო გადასახადით და უკუდაბეგვრის დღგ-ით?

პასუხი:

საშემოსავლო გადასახადი:

სამოგადოდ, ვინაიდან მომსახურების გამწვევი და მომსახურების მიმღები სხვადასხვა სახელმწიფოში არიან და მომსახურების გამწვევი არარეზიდენტი, მისთვის ამ სახის შემოსავალი არ ჩაითვლება საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ შემოსავლად და, შესაბამისად, საშემოსავლო გადასახადით არ დაიბეგრება, მაგრამ მნიშვნელობა აქვს იმას, თუ რა სახის საკონსულტაციო მომსახურებასთან გვაქვს საქმე, მაგალითად, თუ ეს მომსახურება დაკავშირებულია საქართველოში მდებარე უძრავ ქონებასთან, მაშინ ეს შემოსავალი დაიბეგრება საქართველოში და ა.შ. ანუ უფრო მეტი კონკრეტიკაა საჭირო ამ მომსახურების შესახებ.

ასევე მნიშვნელოვანია დადგინდეს არარეზიდენტი კომპანიის რეზიდენტობის საკითხი და თუ აღნიშნული პირი ისეთი ქვეყნის რეზიდენტი, რომელთანაც გაფორმებულია ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების საერთაშორისო შეთანხმება და ასეთი შეთანხმება ითვალისწინებს გადასახადისგან გათავისუფლებას, ასევე, თუ სრულდება ყველა წინაპირობა გადასახადისგან გათავისუფლებისთვის (არის რეზიდენტობის ცნობა და ა.შ.), ამ შემთხვევაში ეს თანხები საბოლოო ჯამში არ დაიბეგრება.

დღგ:

ვინაიდან მომსახურების მიმღები არის შპს (დასაბეგრი პირი) და იგი დაფუძნებულია საქართველოში (ასეთ დაშვებას ვაკეთებთ თქვენი კითხვიდან გამომდინარე), დღგ-ის მიზნებისთვის მომსახურების განვს ადგილად ჩაითვლება საქართველო. შესაბამისად, ეს ოპერაცია დაექვემდებარება დღგ-ით უკუდაბეგვრას, მაგრამ თუ თქვენ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ხართ და ამ ოპერაციაზე დღგ-ის ჩათვლის უფლება რაიმე ფორმით შეზღუდული არ გაქვთ, მაშინ ბიუჯეტში გადასახდელი არაფერი გექნებათ, მხოლოდ დაადეკლარირებთ და იმავე დეკლარაციით ჩაითვლით შესაბამის თანხას.

კითხვა:

მიკრო ბიზნესის სტატუსი მივიღეთ 2021 წლის 29 დეკემბერს. 30 ათასლარიან ბლვარს, ჩვენი გამოთვლებით, ჯამურმა შემოსავალმა გადააჭარბა 2022 წლის 4 ოქტომბერს, რის შესახებაც 15 დღეში არ ეცნობა საგადასახადო ორგანოს. 2022 კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულმა ერთობლივმა შემოსავალმა შეადგინა 38 000 ლარი. შემოსავლები გადმორიცხული იყო საზღვარგარეთიდან.

მიკრო ბიზნესის სტატუსი გაუქმდა 2023 წლის 9 იანვარს. გვაინტერესებს:

მიკრო ბიზნესის სტატუსის მქონე პირის მიერ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 85-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, კალენდარული წლის განმავლობაში 30 000 ლარზე უფრო მეტი ჯამური ერთობლივი შემოსავლის (ანუ ამ ბლვრის გადაცილების) შემთხვევაში, რასაც 15 დღეში არ მოჰყვება საგადასახადო ორგანოსთვის მცირე ბიზნესის სტატუსის მინიჭების მიზნით მიმართვა, დაბეგვრის რა რეჟიმი იმოქმედებს? საშემოსავლო გადასახადით (20%) დაიბეგრება მთლიანი შემოსავალი (38 000 ლარი) თუ მარტოოდენ 30 000 ლარზე ზემოთ არსებული ოდენობა (ანუ 8 000 ლარი)?

პასუხი:

ფინანსთა მინისტრის 999-ე ბრძანების მე-5 მუხლის მე-5 ნაწილის მიხედვით:

„5. თუ მიმდინარე წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირს გაუქმდა მიკრო ბიზნესის სტატუსი და მას არ მიუღია მცირე ბიზნესის სტატუსი, მის მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავალი ექვემდებარება საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრას საერთო წესით. აღნიშნული ვალდებულება არ ვრცელდება მიმდინარე გადასახდელების მიმართ.“

აქედან გამომდინარე, ჩვენი აზრით, 20%-იანი განაკვეთით დაიბეგრება 38000 ლარი.

ინფორმაცია გირჟებიდან

საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლარის გაცვლითი კურსები უცხოური ვალუტების მიმართ 2022 წლის იანვარში

თარიღი	ბულგარული ლემი	დანიური კრონა	ევრო	ფუნტი სტერლინგი	ისლანდიური კრონა	სერბული დინარი	ნორვეგიული კრონა	პოლონური გლთი	რუმინული ლეი	უკრაინული ფრიინი	შვედური კრონა	შვეიცარული ფრანკი	ჩეხური კრონა	ამერიკული დოლარი
	1	10	1	1	100	100	10	10	10	100	10	1	10	1
01.01.23	1,4747	3,8786	2,8844	3,2581	1,9063	2,4586	2,7447	6,1538	5,8302	0,7203	2,5920	2,9322	1,1945	2,7020
02.01.23	1,4747	3,8786	2,8844	3,2581	1,9063	2,4586	2,7447	6,1538	5,8302	0,7203	2,5920	2,9322	1,1945	2,7020
03.01.23	1,4747	3,8786	2,8844	3,2581	1,9063	2,4586	2,7447	6,1538	5,8302	0,7203	2,5920	2,9322	1,1945	2,7020
04.01.23	1,4573	3,8317	2,8498	3,2216	1,8786	2,4285	2,7191	6,0817	5,7834	0,7068	2,5638	2,8819	1,1807	2,7038
05.01.23	1,4713	3,8691	2,8777	3,2721	1,8971	2,4517	2,6984	6,1671	5,8416	0,7238	2,5779	2,9237	1,1959	2,7094
06.01.23	1,4704	3,8652	2,8749	3,2568	1,8951	2,4500	2,6888	6,1530	5,8383	0,7273	2,5737	2,9216	1,1967	2,7086
07.01.23	1,4553	3,8272	2,8464	3,2105	1,8690	2,4258	2,6383	6,0577	5,7751	0,7164	2,5211	2,8821	1,1825	2,7072
08.01.23	1,4553	3,8272	2,8464	3,2105	1,8690	2,4258	2,6383	6,0577	5,7751	0,7164	2,5211	2,8821	1,1825	2,7072
09.01.23	1,4553	3,8272	2,8464	3,2105	1,8690	2,4258	2,6383	6,0577	5,7751	0,7164	2,5211	2,8821	1,1825	2,7072
10.01.23	1,4729	3,8735	2,8809	3,2728	1,8841	2,4542	2,7164	6,1419	5,8495	0,7255	2,5761	2,9188	1,1998	2,6990
11.01.23	1,4788	3,8887	2,8921	3,2779	1,8696	2,4639	2,7073	6,1622	5,8724	0,7255	2,5864	2,9249	1,2043	2,6941
12.01.23	1,4760	3,8817	2,8871	3,2598	1,8686	2,4593	2,6905	6,1636	5,8532	0,7221	2,5663	2,9093	1,2016	2,6867
13.01.23	1,4768	3,8830	2,8882	3,2674	1,8719	2,4604	2,6850	6,1541	5,8514	0,7232	2,5563	2,8801	1,2017	2,6837
14.01.23	1,4847	3,9036	2,9039	3,2766	1,8819	2,4738	2,7173	6,1903	5,8771	0,7335	2,5791	2,8886	1,2090	2,6789
15.01.23	1,4847	3,9036	2,9039	3,2766	1,8819	2,4738	2,7173	6,1903	5,8771	0,7335	2,5791	2,8886	1,2090	2,6789
16.01.23	1,4847	3,9036	2,9039	3,2766	1,8819	2,4738	2,7173	6,1903	5,8771	0,7335	2,5791	2,8886	1,2090	2,6789
17.01.23	1,4802	3,8915	2,8949	3,266	1,8762	2,4655	2,705	6,1634	5,859	0,7258	2,5682	2,8884	1,2058	2,6738
18.01.23	1,4777	3,8854	2,8904	3,2614	1,8707	2,4625	2,6875	6,1486	5,8611	0,7241	2,5586	2,8946	1,2041	2,6726
19.01.23	1,4817	3,8961	2,8983	3,2952	1,876	2,4694	2,7157	6,1631	5,8722	0,7324	2,5943	2,9248	1,2082	2,6695
20.01.23	1,4817	3,8961	2,8983	3,2952	1,876	2,4694	2,7157	6,1631	5,8722	0,7324	2,5943	2,9248	1,2082	2,6695
21.01.23	1,4735	3,8742	2,8820	3,2878	1,8653	2,4550	2,6938	6,1160	5,8515	0,7291	2,5817	2,8941	1,2037	2,6594
22.01.23	1,4735	3,8742	2,8820	3,2878	1,8653	2,4550	2,6938	6,1160	5,8515	0,7291	2,5817	2,8941	1,2037	2,6594
23.01.23	1,4735	3,8742	2,8820	3,2878	1,8653	2,4550	2,6938	6,1160	5,8515	0,7291	2,5817	2,8941	1,2037	2,6594
24.01.23	1,4771	3,8831	2,8889	3,2801	1,8674	2,461	2,6993	6,1253	5,8726	0,7314	2,591	2,8843	1,2096	2,6504
25.01.23	1,4721	3,8696	2,8789	3,2641	1,8561	2,4525	2,6897	6,1077	5,8528	0,7239	2,5919	2,871	1,206	2,6499
26.01.23	1,472	3,8704	2,8788	3,2581	1,8324	2,4522	2,6756	6,1053	5,8728	0,7379	2,5839	2,8707	1,2076	2,6491
27.01.23	1,475	3,8785	2,8847	3,2786	1,841	2,4573	2,681	6,1127	5,905	0,7425	2,5858	2,8807	1,213	2,6451
28.01.23	1,4697	3,8646	2,8745	3,2677	1,8557	2,4488	2,6743	6,1081	5,8759	0,7412	2,5639	2,8666	1,2065	2,6393
29.01.23	1,4697	3,8646	2,8745	3,2677	1,8557	2,4488	2,6743	6,1081	5,8759	0,7412	2,5639	2,8666	1,2065	2,6393
30.01.23	1,4697	3,8646	2,8745	3,2677	1,8557	2,4488	2,6743	6,1081	5,8759	0,7412	2,5639	2,8666	1,2065	2,6393
31.01.23	1,4683	3,8737	2,8813	3,2788	1,8770	2,4524	2,6754	6,1146	5,8742	0,7359	2,5626	2,8753	1,2079	2,6410

თარიღი	კანადური დოლარი	ავსტრალიური დოლარი	ეგიპტური გირგანა	თურქული ლირა	იაპონური იენი	აგს დირჰამი	ირანული რიალი	ისრაელის შიკელი	სინგაპური დოლარი	შვეიცარი ფრანკი	ჩინური იუანი	ჰონგონგური დოლარი	ინდური რუპია	ახალგელანდური დოლარი
	1	1	10	1	100	10	10000	10	1	1	10	10	100	1
01.01.23	1,9959	1,8360	1,0916	0,1443	2,0495	7,3570	0,6433	7,6912	2,0155	8,8301	3,9063	3,4657	3,2658	1,7112
02.01.23	1,9959	1,8360	1,0916	0,1443	2,0495	7,3570	0,6433	7,6912	2,0155	8,8301	3,9063	3,4657	3,2658	1,7112
03.01.23	1,9959	1,8360	1,0916	0,1443	2,0495	7,3570	0,6433	7,6912	2,0155	8,8301	3,9063	3,4657	3,2658	1,7112
04.01.23	1,9841	1,8134	1,0907	0,1443	2,0700	7,3615	0,6438	7,6554	2,0095	8,8244	3,9146	3,4601	3,2619	1,6812
05.01.23	1,9996	1,8627	1,0367	0,1445	2,0768	7,3765	0,6451	7,7004	2,0241	8,8485	3,9380	3,4659	3,2719	1,7145
06.01.23	2,0055	1,8486	1,0103	0,1444	2,0453	7,3744	0,6449	7,6770	2,0226	8,8401	3,9417	3,4687	3,2810	1,7021
07.01.23	1,9871	1,8247	0,9954	0,1443	2,0153	7,3705	0,6446	7,6137	2,0098	8,8240	3,9447	3,4660	3,2725	1,6817
08.01.23	1,9871	1,8247	0,9954	0,1443	2,0153	7,3705	0,6446	7,6137	2,0098	8,8240	3,9447	3,4660	3,2725	1,6817
09.01.23	1,9871	1,8247	0,9954	0,1443	2,0153	7,3705	0,6446	7,6137	2,0098	8,8240	3,9447	3,4660	3,2725	1,6817
10.01.23	2,0149	1,8653	0,9786	0,1437	2,0351	7,3484	0,6426	7,7002	2,0237	8,8145	3,9773	3,4572	3,2770	1,7217
11.01.23	2,0119	1,8576	0,9778	0,1435	2,0411	7,3349	0,6415	7,7566	2,0237	8,8071	3,9749	3,4499	3,2940	1,7186
12.01.23	2,0008	1,8541	0,8584	0,1431	2,0277	7,3147	0,6397	7,7659	2,0178	8,7829	3,9681	3,4386	3,2935	1,7085
13.01.23	1,9983	1,8531	0,8759	0,1429	2,0475	7,3066	0,6390	7,7938	2,0187	8,7760	3,9777	3,4365	3,2908	1,7039
14.01.23	2,0074	1,8696	0,9066	0,1426	2,0856	7,2941	0,6378	7,8576	2,0273	8,7775	3,9884	3,4299	3,2935	1,7132
15.01.23	2,0074	1,8696	0,9066	0,1426	2,0856	7,2941	0,6378	7,8576	2,0273	8,7775	3,9884	3,4299	3,2935	1,7132
16.01.23	2,0074	1,8696	0,9066	0,1426	2,0856	7,2941	0,6378	7,8576	2,0273	8,7775	3,9884	3,4299	3,2935	1,7132
17.01.23	1,9972	1,8623	0,9065	0,1423	2,0827	7,2796	0,6366	7,8266	2,0248	8,7551	3,9734	3,4231	3,2761	1,7096
18.01.23	1,9896	1,8534	0,8994	0,1422	2,0724	7,2763	0,6363	7,8107	2,0184	8,7511	3,941	3,4175	3,2686	1,7038
19.01.23	1,998	1,8751	0,8992	0,142	2,0675	7,2679	0,6356	7,904	2,0268	8,7439	3,9538	3,4112	3,2857	1,7296
20.01.23	1,998	1,8751	0,8992	0,142	2,0675	7,2679	0,6356	7,904	2,0268	8,7439	3,9538	3,4112	3,2857	1,7296
21.01.23	1,9750	1,8438	0,8912	0,1414	2,0518	7,2404	0,6332	7,8098	2,0115	8,7051	3,9229	3,3957	3,2782	1,7076
22.01.23	1,9750	1,8438	0,8912	0,1414	2,0518	7,2404	0,6332	7,8098	2,0115	8,7051	3,9229	3,3957	3,2782	1,7076
23.01.23	1,9750	1,8438	0,8912	0,1414	2,0518	7,2404	0,6332	7,8098	2,0115	8,7051	3,9229	3,3957	3,2782	1,7076
24.01.23	1,9841	1,8587	0,8896	0,1409	2,0402	7,2159	0,631	7,8556	2,0128	8,6813	3,9066	3,3853	3,2564	1,7198
25.01.23	1,9817	1,86	0,8854	0,1409	2,036	7,2145	0,6309	7,8711	2,0073	8,6797	3,9011	3,3843	3,2426	1,7187
26.01.23	1,98	1,8772	0,8848	0,1408	2,0367	7,2124	0,6307	7,8784	2,0118	8,6742	3,8999	3,3821	3,2468	1,715
27.01.23	1,976	1,8823	0,8849	0,1406	2,0385	7,2015	0,6298	7,8017	2,0167	8,6696	3,894	3,3783	3,2419	1,7156
28.01.23	1,9821	1,8779	0,886	0,1403	2,0338	7,1857	0,6284	7,6795	2,0103	8,6478	3,8902	3,3715	3,2376	1,714
29.01.23	1,9821	1,8779	0,886	0,1403	2,0338	7,1857	0,6284	7,6795	2,0103	8,6478	3,8902	3,3715	3,2376	1,714
30.01.23	1,9821	1,8779	0,886	0,1403	2,0338	7,1857	0,6284	7,6795	2,0103	8,6478	3,8902	3,3715	3,2376	1,714
31.01.23	1,9832	1,8733	0,8793	0,1404	2,0322	7,1903	0,6288	7,6316	2,0140	8,6533	3,9118	3,3704	3,2405	1,7174

თარიღი	რუსული რუბლი	ამერიკანული დოლარი	ბელარუსული რუბლი	თურქმენული მანათი	მოლდავური ლეი	სომხური დრამი	ტაჯიკური სომონი	უზბეკური სუმი	უკრაინული გრივნა	ყაზახური თენგე	ყირგიზული სომი	სამხრეთ აფრიკული რანდი	ბრაზილიური რიალი
	100	1	10000	10	10	1000	10	1000	10	100	100	10	1
01.01.23	3,6770	1,5924	1,0730	7,7200	1,4099	6,8513	2,6420	0,2406	0,7352	0,5844	3,1552	1,5949	0,5119
02.01.23	3,6770	1,5924	1,0730	7,7200	1,4099	6,8513	2,6420	0,2406	0,7352	0,5844	3,1552	1,5949	0,5119
03.01.23	3,6770	1,5924	1,0730	7,7200	1,4099	6,8513	2,6420	0,2406	0,7352	0,5844	3,1552	1,5949	0,5119
04.01.23	3,7085	1,5935	1,0737	7,7251	1,4106	6,7849	2,6431	0,2405	0,7340	0,5849	3,1729	1,5819	0,5045
05.01.23	3,7643	1,5968	1,0760	7,7411	1,4130	6,8723	2,6486	0,2411	0,7336	0,5820	3,1795	1,6125	0,4960
06.01.23	3,7682	1,5961	1,0757	7,7389	1,4100	6,8729	2,6376	0,2405	0,7352	0,5823	3,1701	1,5943	0,4987
07.01.23	3,7619	1,5953	1,0751	7,7349	1,4080	6,8497	2,6363	0,2400	0,7366	0,5833	3,1685	1,5705	0,5058
08.01.23	3,7619	1,5953	1,0751	7,7349	1,4080	6,8497	2,6363	0,2400	0,7366	0,5833	3,1685	1,5705	0,5058
09.01.23	3,7619	1,5953	1,0751	7,7349	1,4080	6,8497	2,6363	0,2400	0,7366	0,5833	3,1685	1,5705	0,5058
10.01.23	3,8513	1,5906	1,0718	7,7114	1,4046	6,8359	2,6352	0,2389	0,7308	0,5831	3,1522	1,5824	0,5165
11.01.23	3,8801	1,5878	1,0699	7,6974	1,4048	6,8183	2,6336	0,2387	0,7314	0,5827	3,1465	1,5814	0,5124
12.01.23	3,9148	1,5834	1,0670	7,6763	1,4019	6,7995	2,6264	0,2381	0,7310	0,5813	3,1528	1,5812	0,5163
13.01.23	3,9517	1,5820	1,0658	7,6677	1,4009	6,7748	2,6193	0,2374	0,7286	0,5805	3,1340	1,5885	0,5196
14.01.23	3,9731	1,5792	1,0639	7,6540	1,4016	6,7564	2,6146	0,2371	0,7273	0,5794	3,1354	1,5905	0,5252
15.01.23	3,9731	1,5792	1,0639	7,6540	1,4016	6,7564	2,6146	0,2371	0,7273	0,5794	3,1354	1,5905	0,5252
16.01.23	3,9731	1,5792	1,0639	7,6540	1,4016	6,7564	2,6146	0,2371	0,7273	0,5794	3,1354	1,5905	0,5252
17.01.23	3,9079	1,5759	1,0618	7,6394	1,4032	6,7481	2,6038	0,2367	0,7275	0,577	3,1254	1,5642	0,524
18.01.23	3,8847	1,5752	1,0614	7,636	1,4052	6,749	2,6026	0,2363	0,7272	0,5756	3,128	1,5579	0,5187
19.01.23	3,878	1,5734	1,0601	7,6271	1,4061	6,754	2,607	0,2361	0,7247	0,5749	3,1174	1,573	0,523
20.01.23	3,878	1,5734	1,0601	7,6271	1,4061	6,754	2,607	0,2361	0,7247	0,5749	3,1174	1,573	0,523
21.01.23	3,8657	1,5675	1,0561	7,5983	1,4032	6,7199	2,5947	0,2355	0,7201	0,5747	3,0979	1,5399	0,5137
22.01.23	3,8657	1,5675	1,0561	7,5983	1,4032	6,7199	2,5947	0,2355	0,7201	0,5747	3,0979	1,5399	0,5137
23.01.23	3,8657	1,5675	1,0561	7,5983	1,4032	6,7199	2,5947	0,2355	0,7201	0,5747	3,0979	1,5399	0,5137
24.01.23	3,8554	1,5622	1,0525	7,5726	1,4008	6,7017	2,5859	0,2346	0,7176	0,5734	3,0948	1,5451	0,509
25.01.23	3,8463	1,5619	1,0523	7,5711	1,4022	6,6979	2,5835	0,2346	0,7175	0,574	3,0789	1,5324	0,51
26.01.23	3,8284	1,5614	1,052	7,5689	1,4054	6,7023	2,5846	0,2346	0,7177	0,574	3,0801	1,5387	0,5151
27.01.23	3,8205	1,5591	1,0504	7,5574	1,4073	6,6936	2,5788	0,2343	0,7167	0,5733	3,074	1,5495	0,521
28.01.23	3,8004	1,5556	1,0481	7,5409	1,4061	6,6814	2,5732	0,2334	0,7146	0,5733	3,0811	1,5357	0,5206
29.01.23	3,8004	1,5556	1,0481	7,5409	1,4061	6,6814	2,5732	0,2334	0,7146	0,5733	3,0811	1,5357	0,5206
30.01.23	3,8004	1,5556	1,0481	7,5409	1,4061	6,6814	2,5732	0,2334	0,7146	0,5733	3,0811	1,5357	0,5206
31.01.23	3,7888	1,5566	1,0488	7,5457	1,4082	6,6776	2,5716	0,2331	0,7153	0,5746	3,0748	1,5288	0,5169

ფინანსური მართვა აუდიტი და მარნეულებელი მომსახურება საწარმოს სტრატეგიული ანგარიშგება

ბიზნესში დასაქმებული პროფესიონალი ბუღალტერი, რომელიც პასუხისმგებელია დამქირავებელი ორგანიზაციის საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე ან დამტკიცებაზე, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება წარდგენილია ფინანსური ანგარიშგების წარდგენისთვის დადგენილი სათანადო საფუძვლების შესაბამისად.

პროფესიონალმა ბუღალტერმა არ უნდა დაუშვას, რომ ინტერესთა კონფლიქტმა გამოიწვიოს მისი პროფესიული ან საქმიანი გადანაცვლებების კომპრომენტირება.

[gfpaa.ge/](https://www.facebook.com/gfpaa.ge/)